

HOSPITAALI

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin
HENKILÖSTÖLEHTI

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts
PERSONALTIDSKRIFT

1 | 2011

Tyksin organisaatio- uudistus sai kasvot

Vuoden 2013 alusta, kun T-sairaalan laajennusosat otetaan käyttöön, Tyks alkaa toimia aivan uudella tavalla. Silloin ei ole enää klinikoita nykymuodossa, vaan potilaat hoidetaan toimialueilla, joita palvelualueet tukevat.

Lue lisää >> sivu 4

Osasto 012 – syystä- kin suosittu harjoitte- lupaikka

Opetuskoordinaattori Tiina Tarr ja sisätautien opetushoitaja Tiia Bergman jakavat kilvan tunnustusta osaston mallikkaasti hoidetusta harjoittelusta. Toiminta on organisoitu esimerkillisesti, vaikka osasto on iso ja kiireinen – ja opiskelijoita paljon.

Lue lisää >> sivu 9

Också neurologen kan ge goda nyheter

Åbolands sjukhus har fått utökade resurser för sin neurologmottagning. Man har valt att ungefär fördubbla neurologen Riitta Rinnes engagemang. Sjukhuset köper hennes tjänster.

Lue lisää >> sivu16

Kuukauden kirjoitus / Månadens skrivelse: Terveiden edistäminen on yhteinen asiaamme / Hälsofrämjandet är vår gemensamma sak

Sairaanhoitopiirimme on ollut aktiivinen terveyden edistäjä jo kymmenen vuotta. Siitä ovat osoituksena monet kansainväliset ja kansalliset projektit.

Esimerkiksi Tyksin naistenklinikan Migrant Friendly Hospital -hanke kehitti maahanmuuttajaperheiden äitiyshuollon palveluita. Terveyttä ovat edistäneet myös Savuton sairaala -hanke ja terveyden edistämisen toimintasuunnitelma Varsinaisen terveesti.

Parhaillaan sairaanhoitopiirillämme on vetovastuu kansallisessa Terveyttä ja hyvinvointia hoitotyön johtamisella -hankkeessa, jonka käytännönläheisistä tuotoksista voimme lukea tämän lehden sivuilta lisää. Organisaatiossamme on varmasti monia muitakin terveyden edistämisen näkökulmaa edistäviä projekteja.

Tärkeintä näissä hankkeissa ja projekteissa on - kuten terveyden edistämässä yleensäkin - se, miten parhaiten saamme tietomme ja osaamisemme potilaiden käyttöön ja väestön hyväksi. Toki siihen kuuluu myös omien työntekijöidemme terveyden edistäminen.

Me kaikki voimme vaikuttaa siihen, miten kohtaamme toisen ihmisen; työkaverin tai potilaan. Itse myös päätämme, mitä haluamme viestiä ja millä tavoin. Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen on siis meidän kaikkien yhteinen, iloinen asia.

Uuden terveydenhuoltolain mukaan terveyden edistäminen on toimintaa, jolla pyritään väestön terveyden ja toimintakyvyn ylläpitämiseen ja parantamiseen, kansansairauksien, tapaturmien ja muiden terveysongelmien vähentämiseen sekä terveyserojen kaventamiseen.

Laki edellyttää samaan sairaanhoitopiiriin kuuluvia kuntia ja yhteistoiminta-alueita laatimaan oman sairaanhoitopiirinsä kanssa kansanterveystyön palvelujen yhteistyösuunnitelman. Tavoitteen saavuttamiseksi olemme jo aloittaneet yhteistyön oman alueemme toimijoiden kanssa.

Vaikka terveydenhuolto on yksi terveyden edistämisen asiantuntija ja puolestapuhuja sekä terveysnäkökohtien esiin nostaja, on huomattava, että myös muilla yhteiskunnan hallinnonaloilla on merkittävä rooli terveyden edistämässä.

Sairaanhoitopiirimme on Suomen terveyttä edistävä sairaalat ry:n jäsen. Yhdistys on osa kansainvälistä Health Promoting Hospitals -järjestöä, johon kuuluu noin 800 organisaatiota 32 maassa. Suomen verkostoon kuuluu tällä hetkellä noin 30 jäsentä.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri on saanut kunnian yhdessä Suomen terveyttä edistävä sairaalat ry:n kanssa järjestää Suomen ensimmäisen kansainvälisen terveyden edistämisen kongressin. 19th Health Promoting Hospitals and Health Services -kongressi pidetään Turussa 1.-3.6.2011.

Kongressin pääteemana on terveyshyödyn tavoittelu sosiaali- ja terveysalan eri sektoreiden yhteistyöllä. Kongressi tarjoaa erinomaisen tilaisuuden saada kansainvälistä näkökulmaa terveyden edistämiseen sekä verkottumismahdollisuuden alan tutkijoiden, terveydenhuollon ammattilaisten ja johtajien kanssa. Lue lisää verkkosivuiltamme!

Anne Laapotti-Salo
ylihoitaja, TYKS

Vårt sjukvårdsdistrikt har redan i tio år varit en aktiv hälsofrämjare. På detta utgör många internationella och nationella projekt utgör ett bevis.

Så utvecklade till exempel ÅUCS:s kvinnokliniks projekt Migrant Friendly Hospital mödravården för immigrantfamiljer. Också projektet Rökfritt sjukhus har främjat hälsan liksom också den hälsofrämjande verksamhetsplanen Varsinaisen terveesti (Egentligt friskt).

Vårt sjukvårdsdistriktet har som bäst ansvaret för det

nationella projektet Hälsa och välmåga genom ledning av vårdarbetet, de praktiska resultaten av det här projektet kan vi läsa mera om på den här tidningens sidor. I vår organisation finns säkert också många andra projekt som har en hälsofrämjande aspekt.

Det viktigaste i dessa initiativ och projekt är - såsom vid hälsofrämjande i allmänhet - det, hur vi bäst skall kunna ta vår kunskap och vårt kunnande i bruk för patienternas och befolkningens bästa. Till det hör givetvis också främjandet av våra anställdas hälsa.

Vi kan alla inverka på hur vi bemöter en annan människa; en arbetskamrat eller en patient. Vi beslutar också själva vad vi vill signalera och på vilket sätt. Främjandet av hälsa och välmåga är alltså vår allas gemensamma, glada sak.

Enligt den nya hälsovårdslagen är hälsofrämjandet en verksamhet med vilken man strävar till att upprätthålla och förbättra befolkningens hälsa och verksamhetsförmåga och att minska folksjukdomar, olycksfall och andra hälsoproblem och att minska hälsoskillnaderna.

Lagen förutsätter att de kommuner och samarbetsområden som tillhör ett sjukvårdsdistrikt tillsammans med det egna sjukvårdsdistriktet gör upp en samarbetsplan för folkhälsoarbetets tjänster. För att uppnå det här målet har vi redan påbörjat samarbetet med aktörerna inom vårt eget område.

Även om hälsovården är en expert och en förespråkare då det gäller hälsofrämjande och en instans som för fram hälsosynpunkterna, så måste man observera att också andra områden av samhällsförvaltningen har en viktig roll inom hälsofrämjandet.

Vårt sjukvårdsdistrikt är medlem i Hälsofrämjande sjukhus i Finland r.f. Föreningen är en del av den internationella Health Promoting Hospitals -organisationen, till vilken hör ungefär 800 organisationer i 32 länder. Till det finländska nätverket hör för närvarande ungefär 30 medlemmar.

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har fått äran att tillsammans med Hälsofrämjande sjukhus i Finland r.f. organisera den första internationella hälsofrämjande kongressen i Finland. Kongressen 19th Health Promoting Hospitals and Health Services hålls i Åbo 1-3.6.2011.

Huvudtemat för kongressen är strävan till hälsomytta genom ett samarbete mellan de olika sektorerna inom social- och hälsovården. Kongressen erbjuder ett utomordentligt tillfälle att få en internationell synvinkel på hälsofrämjande och till att bilda ett nätverk mellan forskare inom branschen, yrkesutbildad personal och ledare inom hälsovården. Läs mera på våra nätsidor!

Anne Laapotti-Salo
överskötare, ÅUCS

Santran debyytti maaliskuussa

Uusi intranettimme, siis Santra nimeltään, aikoo esitellä itsensä maaliskuussa. Projektin johtoryhmä päätti, että Santra saa debyyttinsä 15.3. - kuitenkin sillä edellytyksellä, että eräät Santran esiintymistä häiritsevät piirteet saadaan kuntoon.

Syy Santran ensiesiintymisen pitkittymiseen ei ole Santran kainous, kyllä hän varmasti ihan mielellään olisi näyttänyt jo aiemminkin. Me Santran ”synnyttäjät” emme vain ole saaneet kaikkia hänen avujaan edustuskuntoon alkuperäisen aikataulun mukaisesti.

Santrahan sai edustavan näköisen ulkoasun jo viime syksynä. Mutta sitten huomattiin, että asusta

puuttui nappi sieltä ja toinen täältä, ompeleet olivat paikoin sikin sokin eikä mitatkaan kaikin puolin täsmänneet. Siinä tarvittiin sitten aimo annos asiansa osaavien räätälöitsijöiden ja koodin kirjoittajien työpanosta, että paikat saatiin säälliseen kuntoon.

Ei Santra tatakään kirjoittaessani vielä ihan lavalle valmis ole, mutta kulisseissa käy semmoinen säpinä, että kyllä hän sieltä varmaan kevätauringon innostamana esiin uskaltaa - taapahtuuko se sitten juuri 15. päivänä, jää nähtäväksi.

Nettityöryhmän puolesta
Esa Halsinaho

Naurettavan hauska piknik-risteily

Tyksin henkilökuntaneuvosto risteilytti tammikuussa sairaanhoitopiiriin väkeä perinteisellä piknik-risteilyllä jo yhdeksättä kertaa. Tällä kertaa ohjelman teemana oli nauru ja hymyily. Saimme iloisen esittelyn koko henkilökuntaneuvoston tarjoamasta virkistystoiminnasta, joka sisältää monenmoista liikuntaa, teatteritarjontaa, koulutusta, edullisia elokuvalippuja ja risteilyitä. Sairaanhoitopiiriin johtaja O-P Lehtonen antoi myhäilevän katsauksen erikoissairaanhoidon toiminnasta nyt ja tulevina vuosina. Siinä korostettiin hymyn merkitystä niin potilaiden kuin työtovereidenkin viihtyvyyden kannalta. Olli-Pekka tunnusti jopa joskus itsekin nauraneensa työpaikalla. Lopuksi nauruterapeutti Annika Lötjönen koulutti risteilijät naurujoogan lyhyen oppimäärän hallintaan erilaisten kummallisten ja hauskojen harjoitustehtävien avulla.

Hauskaa oli ja nauru pidensi kaikkien ikää uhmaten tulevaisuuden väestöennusteita. Vikingline tarjosi maukkaat puitteet hauskalle risteilylle ja moni nauru jatkui vielä risteilyn jälkeen Turun yössä.

Risteilyllä mukana nauranut Mirja Hovirinta

Arja Pesonen talousjohtajaksi

Esa Halsinaho

Hallitus valitsi tammikuussa sairaanhoitopiiriin uudeksi talousjohtajaksi yhteiskuntatieteiden maisteri **Arja Pesonen**. Perusteena oli Pesosen monipuolinen kokemus talousjohdon tehtävistä ja terveydenhuollon tuntemus.

Pesonen toimii tällä hetkellä controllerina Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymässä. Samalla hän on noin 50 työntekijää käsittävän talouspalvelut-yksikön päällikkö ja talousjohtajan varahenkilö. Hän on toiminut myös talousjohtajan viransijaisena.

Pesonen on toiminut aiemmin muun muassa ProAgria Pohjois-Karjalan varatoimitusjohtajana, controllerina ja yritysneuvojana, JS Focus Oy:n toimitusjohtajana sekä kouluttajana Pohjois-Karjalan kesäyliopistossa.

Kysyimme helmikuun alussa Pesosen tuntemuksia tulevasta työpaikasta.

– Olen tosiaan siirtymässä täältä Pohjois-Karjalan pakastalvista sinne lauhemmalle rannikkoseudulle Turkuun. Asunnon etsintä on työn alla ja siirryn sinne todennäköisesti jossain vaiheessa maaliskuuta. Mieheni, kolme lasta ja koira tulevat sitten koulujen lukuvuoden päättymisen jälkeen perässä, hän vastaa.

– Olen työskennellyt erikoissairaanhoidon parissa täällä Pohjois-Karjalassa ja pidän sitä erittäin mielenkiintoisena ja haasteellisena toimialana. Alan jatkuvasti kehittyvät menetelmät ja asiantunteva henkilöstö tuottavat korkeatasoisia

palveluja. Uskon, että kansalaiset pitävät niitä turvallisina ja luottavat niihin.

Pesonen muistuttaa, että hallinnon näkökulmasta katsottuna palvelujen tuottamisen reunaehdot asettuvat kuitenkin entistä ahtaammalle.

– Kaikki tietävät maksajien kukkaroiden olevan tiukoilla. Painetta lisää vielä ikääntyvä rakennuskanta, joka edellyttää raskasta investointiohjelmaa. Meidän on pakko tarkastella toimintamalleja ja etsiä uudenlaisia ratkaisuja kustannusten hallitsemiseksi. Siihen tarvitaan paljon yhteistyötä ja yhteistä tahtoa. Sitä tahtoa haluan omalta osaltani rakentaa, Pesonen sanoo.

Karjalaista kajahtelee kohta sairaanhoitopiirimme käytävillä, sillä Arja Pesonen aloittaa talousjohtajan työnsä maaliskuussa.

U-sairaalan kunnostusta nopeutettiin

Esa Halsinaho

Työsuojeluviranomaisten tammikuussa tekemät tarkastukset osoittivat U-sairaalan tilat niin huonokuntoisiksi, että niitä on korjattava nopeammin ja laajemmin kuin alun perin oli suunniteltu.

Sairaanhoitopiirin johtaja **Olli-Pekka Lehtosen** mukaan sairaanhoitopiiri suunnittelee ja toteuttaa korjaukset siten, että potilaiden tutkimukset ja hoito voidaan tehdä mahdollisimman häiriöttömästi.

Sairaanhoitopiiriin saamat tarkastuskertomukset ja niistä seurannut selvityspyyntö ovat jouduttaneet korjausten suunnittelua. Johtajaylilääkäri **Turkka Tunturin** johtama työryhmä jätti Lehtoselle esityksen kiireellisimmistä toimenpiteistä toissa viikolla.

Sairaanhoitopiiri on lisännyt U-sairaalan tiloja koskevaa tiedotusta sekä henkilökunnalle että joukkoviestimille. Kerran kuukaudessa pidettävät henkilöstön sisäilmainfot aloitettiin 16.2. ja 18.2. pidettiin isompi tiedotustilaisuus joukkoviestimille, joissa aihetta onkin käsitelty ahkerasti.

Toissa viikolla piirin johtaja **Olli-Pekka Lehtonen** kertoi, että useimmilla osastoilla korjaukset voidaan tehdä huone kerrallaan. Potilaiden tutkimuksia ja hoitoa jatketaan, vaikka häiriöitä ei kokonaan voikaan estää.

Synnytysvuodeosasto 311 pitää kuitenkin tyhjentyä kokonaan ennen korjausta. Sitä varten sairaanhoitopiiri hakee U-sairaalan ympäristöstä korvaavaa tilaa ainakin yhden osaston verran. Toissa viikolla ei siihen sopivaa tilaa ollut vielä tiedossa.

Synnytysvuodeosasto ei voi siirtää U-sairaalan ulkopuolelle. Korvaavaan tilaan siirretään jokin muu U-sairaalan osasto, jonka tiloihin sitten synnytysosasto puolestaan väistyy omien

tilojensa remontin ajaksi. Kokonaisen osaston kunnostus kestää puolisen vuotta.

Lehtonen tähdentää, että kaikkein tärkeintä nyt on huolehtia siitä, että U-sairaala pysyy kelpollisena toimintaympäristönä potilas- ja työturvallisuuden vaarantumatta.

– On syytä painottaa, että me kaikki voimme osaltamme myötävaikuttaa. Poikkeuksellisessa tilanteessa meidän on oltava joustavia. Se, mikä osasto muuttaa mihinkin suunnitellaan ensisijaisesti potilashoidon tarpeiden pohjalta. Kaikki osastot ja erikoisalajat ovat yhtä tärkeitä. Keskinäinen kunnioituksemme toistemme työtehtäviä kohtaan on nyt arvossaan, Lehtonen toteaa.

Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue teki työsuojelutarkastukset kuudella Tyksin U-sairaalaassa sijaitsevalla osastolla 21. ja 24. tammikuuta. Yksi osastoista kuuluu korva-, nenä- ja kurkkutautien klinikkaan ja viisi nais- ja miehenklinikkaan. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri sai tarkastuskertomukset 10. helmikuuta.

Tarkastusten johdosta sairaanhoitopiiri sai 11. helmikuuta aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelta selvityspyynnön, joka koskee koko U-sairaala ja sen henkilökuntaa.

Tarkastuskertomukset ja selvityspyyntö on julkaistu intranetissä.

Kuva: Esa Halsinaho

Sairaanhoitopiirin johtaja **Olli-Pekka Lehtonen** esitteli useiden muiden asiantuntijoidemme kanssa U-sairaalan tilannetta medialle toissa viikolla U-sairaalan osastolla 016, joka oli tyhjenetty remontin takia.

SISÄLLYS

Kuukauden kirjoitus:
Terveiden edistäminen on yhteinen asiamme 2

Månadens skrivelse:
Hälsofrämjandet är vår gemensamma sak 2

Santran debyytti maaliskuussa 2

Naurettavan hauska piknik-risteily 2

Arja Pesonen talousjohtajaksi 3

U-sairaalan kunnostusta nopeutettiin 3

Tyksin organisaatiouudistus sai kasvot 4

Tyksin organisaatiouudistus on jo alkanut 5

Potilasohjausta kehitetään yhteistyössä
–INNOVA-toiminnan esittely 5

Kiitos henkilökunnalle! 6

Kirurgian klinikka terveyttä edistämässä 7

Terveystarjottimelta eväitä puheeksi ottoon 7

Terveydenhuoltolaki tulee –oletko valmis 8

Puheeksi ottamisen hyvät toimintamallit
potilasohjauksen opetusvideoiksi
– insinööriopiskelijat terveyden edistäjinä 8

Osasto 012 – syystäkin suosittu harjoittelupaikka 9

Vuoden oppimisympäristö
–tunnustus Loimaan päiväkirurgialle 9

Antibiootti tehoaa lasten korvatulehdusten hoidossa 10

Tavoitteena työkyvyn hallinta
ja yhtenäinen palvelutuotanto 12

Sarvestahärkä: Tuoreen päluottamusmiehen tervehdys 12

Mihin yhteyttä, jos sairastut 13

Henkilökunnan sairastaminen monisäikeinen ongelma .. 14

Iso ja innostava haaste! 15

Eila Honkavaara taitaa toistokatetroinnin 15

Oksä neurologen kan ge goda nyheter 16

Työnohjaus on oman työn kehittämistä 16

TYKS-säätiöltä apurahoja kliniseen tutkimukseen 17

Täydennyskoulutusta terveysongelmien ratkaisuun
–tutkittua tietoa hoitotyön perustaksi 18

Neuvottelupäällikkö nauttii hektisistä päivistä 18

Salkun tarina 20

T-sairaala on myös ”turistirysä” 20

Vuoden menestyjä 2010 -kannustepalkinto 20

KANSIKUVASSA: Lehti- ja tv-kuvaajat piirittivät Hanna-äitinsä sylissä istuvaa nelivuotiaa Kiraa, kun lastentautien erikoislääkäri Aino Ruohola demonstroi välikorvan tutkimusta Tyksissä tammikuussa pidetyssä tiedotustilaisuudessa. Tutkimusvälineenä käytetty tympanometri kiinnosti pikku potilasta. Lue lisää sivulta 10. (Kuva: Esa Halsinaho)

HOSPITAALI – Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin henkilöstölehti – Personaltidskrift för Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt. 4. vuosikerta. Julkaisija: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri. Toimitus: Päätoimittaja Esa Halsinaho, puh. (02) 313 1083, esa.halsinaho@tyks.fi. Toimitussihteeri Markku Näveri, puh. (02) 313 3119, markku.naveri@tyks.fi. Toimituskunta (suluisia varajäseniä): Esa Halsinaho, Mirja Hovirinta (Sari Rannikko), Eija Järvelä, Leena Kähäri, Anneli Lautaro (Johanna Siiräinen), Markku Näveri, Nina Vainio, Marja-Leena Veijola (Marjo Wittfooth). Taitto ja toimitus: Sek Pro Oy. Ruotsinkieliset jutut: Mathias Luther (Inter Folia Press). Paino: I-print Oy, Vaasa. Painos noin 10 000 kpl. Jakelu: Itella Oyj. Osoitteet: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin osoiterekisterit. Osoitteenmuutokset: VSSHP:n työntekijät ilmoittavat esimiehelleen, muut lehden saajat osoitteeseen tiedotus@tyks.fi tai puh. (02) 313 1103. Toimituksen osoite: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, Viestintäyksikkö, PL 52, 20521 Turku. Ilmestyminen: 6 kertaa vuonna 2011. ISSN 1796-8062. Seuraava lehti ilmestyy 18.4.2011, aineistopäivä 28.3.2011.

21st 19th International Conference on Health Promoting Hospitals & Health Services
1st to 3rd of June 2011
TURKU, FINLAND
www.hph2011.com

ILMOITTAUDU HPH 2011 -KONGRESSIIN - nopeille hintaetuja
Ilmoittautuminen Turussa 1.-3. kesäkuuta pidettävään kansainväliseen terveyden edistämisen kongressiin on käynnissä. Ilmoittaudu kongressin kotisivulla www.hph2011.com edulliseen ennakkohintaan, hintaetut voimassa 3.4. asti.
19 th International Conference on Health Promoting Hospitals & Health Services pidetään Holiday Club Caribiassa Turussa 1.-3.6.2011.

Tyksin organisaatio-uudistus sai kasvot

Esa Halsinaho

Vuoden 2013 alusta, kun T-sairaalan laajennusosat otetaan käyttöön, Tyks alkaa toimii aivan uudella tavalla. Silloin ei ole enää klinikoita nykymuodossa, vaan potilaat hoidetaan toimialueilla, joita palvelualueet tukevat. Potilaiden tutkimus ja hoito ryhmitellään kahdeksaan toimialueeseen. Toimenpide- ja tehohoitopalvelut muodostavat yhden ja asiantuntijapalvelut toisen palvelualueen. Ensihoito- ja päivystyspalveluista esitetään perustettavaksi liikelaitos.

Tekniset ja huoltopalvelut muodostavat oman tulosalueen, samoin kuin hallintokeskuksesta muodostettavat konsernipalvelut.

Tyks-Sapa, alueellinen erikoissairaanhoito ja psykiatrinen erikoissairaanhoito pysyvät nykyisen kaltaisina tulosalueina.

Jotta uudistus onnistuu, sille tarvitaan johtajat. Heitä etsittiin viime vuoden lopussa sisäisenä hakuna ja joulukuussa sairaanhoitopiirin hallitus määräsi ajalle 1.1.2011–31.12.2012 aseisiin kahdeksan toimialuejohtajaa, kaksi palvelujohtajaa, 12 ylihoitajaa sekä yhden johtavan ylihoitajan.

Asemat ovat lisäavustustehtäviä, joita valitut henkilöt hoitavat oman perusvirheensä tai toimensa ohella.

Toimialuejohtajan asemaan hallitus määräsi seuraavat:

- ylilääkäri, dosentti Petri Virolainen toimialueelle *tuki- ja liikuntaelin*,
- ylilääkäri, professori Juhani Airaksinen toimialueelle *sydän*,
- hallinnollinen osastonylilääkäri, dosentti Arto Rantala toimialueelle *vatsa*,
- ylilääkäri, professori Risto O. Roine toimialueelle *neuro*,
- hallinnollinen osastonylilääkäri, dosentti Ilkka Kantola toimialueelle *muu medisiininen toiminta sisältäen keuhkosairaudet, allergologian ja ibotaudit*,
- hallinnollinen osastonylilääkäri, dosentti Jukka Sipilä toimialueelle *muu operatiivinen toiminta ja syövän hoito sisältäen korva-, nenä- ja kurkkutaudit sekä silmätaudit*,
- ylilääkäri, professori Seija Grénman toimialueelle *naistentaudit ja synnytykset*,
- ylilääkäri, professori Jussi Mertsola toimialueelle *lastentaudit*.

Toimialueiden ylihoitajan asemaan hallitus määräsi seuraavat:

- ylihoitaja Tuija Lehtikunnas toimialueelle *tuki- ja liikunta-elin*,
- vs. ylihoitaja, osastonhoitaja Heidi Laine toimialueelle *sydän*,
- ylihoitaja Ritva Kosklin toimialueelle *vatsa*,
- vs. ylihoitaja, osastonhoitaja Sari Johansson toimialueelle *neuro*,
- ylihoitaja Anne Laapotti-Salo toimialueelle *muu medisiininen toiminta sisältäen keuhkosairaudet, allergologian ja ibotaudit*,
- ylihoitaja Hanna Vuorio toimialueelle *muu operatiivinen toiminta ja syövän hoito sisältäen korva-, nenä, ja kurkkutaudit sekä silmätaudit*,
- ylihoitaja Marjo Kauppila toimialueelle *naistentaudit ja synnytykset*,
- ylihoitaja Wiveka Kauppila toimialueelle *lastentaudit*.

Teho- ja toimenpidepalveluiden palvelujohtajan asemaan määrättiin hallinnollinen osastonylilääkäri, dosentti Riku

Aantaa. Ylihoitajan asemaan määrättiin ylihoitaja Leena Rantala.

Asiantuntijapalveluiden palvelujohtajan asemaan määrättiin tulosryhmän ylihoitaja Anja Kylävalli. Ylihoitajan asemaan määrättiin osastonhoitaja Kaiju Mäkilä.

TYKSin johtavan ylihoitajan asemaan määrättiin tulosryhmän ylihoitaja Tuija Lehti.

Tammikuussa hallitus valitsi ensihoidon ja päivystyspalveluiden liikelaitoksen toimitusjohtajaksi lääketieteen lisensiaatti, anestesiofologian ja tehohoidon erikoislääkäri Päivi Luceniuksen.

Johtajille evästyttä seminaarissa

Sairaanhoitopiirin johtaja **Olli-Pekka Lehtonen** kokosi aseisiin määrättyistä johtajista uuden Tyks 2013 –johtoryhmän ja asettui sen puheenjohtajaksi. Samalla hän määräsi johtajaylilääkäri Turukka Tunturin puheenjohtajaksi sairaanhoitopiirin johtoryhmään, jota Lehtonen oli itse aiemmin johtanut.

Tämän Hospitaalin ilmestyessä Tyks 2013 –jory on koontunut jo kerran (ks. kuva).

Helmikuun alussa Lehtonen järjesti laajemman Tyks 2103 –seminaarin, jossa uuden organisaation muodostamista käsiteltiin kokonainen päivä.

Lehtonen totesi heti seminaarin alussa, että tämä organisaatio-uudistus on piirin tärkein hanke.

– Uuden organisaation myötä otamme käyttöön uudet toimintatavat, joiden avulla saamme merkittäviä kilpailuetuja alan muihin toimijoihin nähden, hän totesi.

Lehtonen tarkoittaa, että potilaiden palvelu, hoidon laatu, kustannustehokkuus ja työtyytyväisyys paranevat niin merkittävästi, että se tuo meille etua palvellessamme omien kuntiemme asukkaita mutta myös kilpaillessamme osaavista työntekijöistä, muiden sairaanhoitopiirien potilaista ja mahdollisesti myös itse maksavista potilaista.

T-sairaalan valmistuessa Tyksin pitää toimia niin, että potilasta ei enää ”pallotella” luukulta toiselle, että hoitovastuut ovat kaikille selkeitä ja että klinikoiden rajat eivät hankaloita potilaiden hoitoa tai henkilökunnan joustavaa käyttöä.

– Klinikoiden sijasta työpaikkoja ovat silloin toimialueet, Lehtonen sanoi.

Toiminta etusijalle

T-Pro-hankejohtaja **Heikki Korvenranta** painotti, että organisaatiorakenteen on tuettava toimintaa eikä päinvastoin. Hänen mukaansa moni asia muuttuu:

- varsinaiseen potilaan hoitamiseen jää enemmän aikaa
 - ammatillinen itsenäisyys kasvaa
 - moniammatillisen ryhmätyön merkitys lisääntyy
 - työntekijän on helpompi hahmottaa yhteisiä päämääriä ja kokonaisuuksia
 - oman työn hallinta helpottuu
 - osaaminen ja päätöksenteko saadaan oikeaan kohtaan.
- Muutto uusiin tiloihin muuttaa myös sekä fyysistä työympäristöä että lähityöyhteisöä.

Johtamiseen uusi kulttuuri

Kehittämispäällikkö **Satu Suhosen** mukaan uudistuksen tärkeä perustelu on se, että nykyinen organisaatiomalli ei tue riittävästi potilaslähtöistä palvelun tuottamista.

– Kun katsomme nykyistä organisaatiokaaviotamme, niin voi kysyä että missä on potilas, missä on asiakas, hän sanoi.

Suhosen mukaan uusi organisaatio tiivistää erikoisalojen yhteistyötä ja antaa mahdollisuuden kehittää uudenlaista johtamiskulttuuria.

– Se merkitsee esimerkiksi viestinnän avoimuutta ja soviuissa aikatauluissa pysymistä, hän sanoi.

Neljä toimialuetta valmiina

Kehittämissylyhoitaja **Kaarina Tantt** kertoi, että kahdeksasta uudesta toimialueesta neljä on jo täysin

Kuva: Markku Näveri

TYKS 2013 -johtoryhmä, edessä vas: Kaarina Tantt, Liisa Iire, Päivi Lucenius, Anja Kylävalli, Seija Grénman, Tuija Lehti ja Satu Suhonen. Takana vas: Päivi Salonen, Juhani Airaksinen, Jukka Sipilä, Ilkka Kantola, Heikki Korvenranta, Olli-Pekka Lehtonen, Risto O. Roine, Arto Rantala, Jussi Mertsola, Anu Alanen, Jussi Rantanen, Riku Aantaa ja Petri Virolainen.

valmiita. Toisin sanoen on sovittu, mitkä hoitoprosessit niihin kuuluvat. Valmiit toimialueet ovat tules, vatsa, sydän ja neuro. Neljän muun toimialueen rakennetta ei ole saatu vielä valmiiksi ja niiden suunnittelu kestää vielä alkavan kevätkauden.

Tanttu totesi, että hoitoprosessien kehittäminen alkoi akuuttien hoitojen tarpeista.

– Olemme käyneet isolla joukolla läpi potilasryhmät ja – määrät, odotus- ja läpimenoajat, tehneet henkilöstökyselyitä, haastatelleet työntekijöitämme sekä hioneet prosesseja työpaikoissa, hän kertoi.

Kolmannes tyksiläisistä T-sairaalaan

Ylihoitaja Liisa Iire on vastannut uudistuksen muutoshallinnasta ja henkilöstösuunnittelusta. Vaikka henkilöstösuunnitteluun on käytetty jo paljon aikaa, sen kanssa tulee kiire.

– Toimi- ja palvelualueilla tarvittava henkilökunta pitää tietää jo ensi syksynä, tai ainakin ihan viimeistään ensi keväänä, Iire sanoi.

– Tules-toimialan ja yhteispäivystyksen henkilömitoitukset saadaan valmiiksi jo tänä keväänä. Medisiinisen sekä sydän-, vatsa- ja neuro-toimialojen henkilöstön pohjaselvitykset on tehty tai ainakin suunnittelu on aloitettu. Muiden osalta suunnittelua ei ole vielä aloitettu.

Iire kertoi, että henkilöstösuunnittelussa käsitellään muun muassa henkilöstömitoitusta, osaamisvaatimuksia, tehtäväkuvausta, henkilöstövaihtoa ja sijoittumista.

T-sairaalaan työskentelee noin 1.600 henkilöä vuonna 2013 eli runsas kolmannes Tyksin koko henkilökunnasta.

Päivystykset yhteen liikelaitokseen

Tammikuussa virkaansa valittu toimitusjohtaja Päivi Lucenius esitteli perustettavan ensihoidon ja päivystyspal-

veluiden liikelaitoksen tilannetta ja tulevaa toimintaa.

Tavoitteena on saada liikelaitos perustettua kesäkuussa koontuvan sairaanhoitopiirin valtuuston päätöksellä.

– Tyksistä ja Turun terveystieteiden liikelaitokseen siirtyvän henkilökunnan kanssa pitää saada neuvottelut käyntiin, niin että he voivat aloittaa työnsä uudessa organisaatiossa jo vuoden 2012 alussa. Ensi vuoden ajan toimimme vielä nykyisissä kahdessa paikassa. Samalla pitää suunnitella muutto uusiin tiloihin, jotta pääsemme muuttamaan T-sairaalaan valmistuvaa yhteispäivystykseen vuoden 2013 alussa, Lucenius totesi.

T-sairaalan yhteispäivystykseen odotetaan tulevan noin 120.000 potilasta vuodessa.

Toiveena on saada yhteispäivystyksen tiloihin myös ensihoidon komentokeskus, josta ohjattaisiin koko sairaanhoitopiirin sairaankuljetuksia ja muuta ensihoitotoimintaa, mutta sen osalta ei ole vielä valmiita päätöksiä.

Kuva: Matti Hyypää

TYKSin organisaatiouudistus on jo alkanut

tavoitteena tulee olla vahva yliopistollinen yhteistyö opetuksen ja tutkimuksen kehittämiseksi. Muutos lisää myös kilpailukykyämme osaavasta työvoimasta ja ulkokunta-asiakkaista – ehkäpä jonain päivänä myös itse maksavista potilaista. Etenemme kuitenkin niin, että ensin varmistamme palvelumme tason ja kustannustehokkuuden kunta-asiakkaillemme, vasta sitten pohdimme hallintorakenteita muita asiakkaita varten

2. Yhteisen näkemyksen saavuttaminen on ottanut aikaa. Kymmenien työntekijöidemme uuttera työskentely toimialueiden ja palvelualueiden suunnittelussa on auttanut paljon. Avoimia kohtia on toki edelleen. Etenemme kuitenkin ”toiminta- eikä hallintokylki” edellä. Silti näen edelleen perusteluita organisoitumiselle, jotka eivät ole kestäviä toiminnan näkökulmasta. Hallitukselle esitettiin 5.10.2010 yleinen malli, missä toimialuejohtajat vastaavat yksinään toimialueiden toiminnasta ja taloudesta. Palvelualueiden johtajat vastaavat samoin omista alueistaan. Sen lisäksi mallissamme on johtamisvastuut tutkimukselle ja opetukselle sekä hoitotyölle. Tavoitteemme on päättää toukokuussa 2011 lopullinen organisaatorakenteemme.

3. Muutosvalmiuttamme olemme kehittäneet lukuisissa tilaisuuksissa, yhteistyökonsulttimme avulla ja toivoakseni myös avoimella keskustelulla. Oleellisinta on, että maltamme pysyä yhdessä. Eriäviä näkökulmia saa ja pitää olla, mutta riitelyt on ratkaistava. Voimme tehdä muutoksen vain yhdessä.

4. Ensimmäiset askeleet. Vuoden 2013 alku on 22 kuukauden päässä, mutta tehtävää on jo paljon. Muutos on jo täysin jokapäiväistä; tänään on jo tehtävä päätöksiä vuoden 2013 toimintaa varten. Siksi olen perustanut TYKS 2013-johtoryhmän. Se ratkoo ihan oikeasti kaikkia uuden TYKSin asioita, vuoden 2013 talousarvion, toimialueiden väliset potilasryhmien jaot ja tulevien toimitilojen jaon. Johdan itse ainakin toistaiseksi tätä johtoryhmää, jotta sillä olisi kuntayhtymän ehdoton tuki.

Mikä oli se viides asia? – Se, että muutos siirtyy, ja on jo siirtynyt, arkiseen työhömmme potilaiden hyväksi.

Olli-Pekka Lehtonen
sairaanhoitopiirin johtaja

Potilasohjausta kehitetään yhteistyössä

– INNOVA-toiminnan esittely

VSSH:ssä on vuoden 2010 aikana perustettu Potilasohjauksen kehittämissuunnitelma INNOVA. Siihen on yhdistetty sairaanhoitopiirissä aikaisemmin toimineet Tietolähde- ja Ohjepankki-kehittämissuunnitelmat. INNOVA-ryhmän perustamistarve sai alkunsa sairaanhoitopiirin alueella meneillään olevasta Näyttöön perustuvan potilasohjauksen vahvistaminen -osahankkeesta (VeTePO) (www.vete.fi).

INNOVA-ryhmän toiminnan keskeisenä tavoitteena on vastata näyttöön perustuvan potilasohjauksen kehittämistä, toteuttamisesta sekä toiminnan vakiinnuttamisesta. Ryhmä pyrkii jakamaan hyviä potilasohjauskäytänteitä. Tavoitteena on juurruttaa sh-piiriin aiempi pitkäkestoinen potilasohjauksen kehittämistyö hoitamisen käytäntöön sekä tuoda tietoisuuteen uusia potilasohjausinnovaatioita. Ryhmässä annetaan konkreettisia vinkkejä arkipäivän hoitotyön kehittämiseen ja välitetään tietoa esim. potilasohjauksen lähtökohdista, erilaisista oppimistyyleistä sekä monimuotoisista ohjausmenetelmistä. Ryhmässä jaetaan tietoa potilaan ohja-

uksen tämänhetkisistä trendeistä, tutkimuksista ja meneillään olevista kehittämishankkeista.

Ryhmä koostuu sh-piiriin eri yksiköiden potilasohjausvastaavista, hoitotyön asiantuntijoista sekä suunnittelijoista. Ryhmän toiminnasta vastaa hoitotyön toimisto. Yhteistyökumppanina on Turun yliopiston hoitotieteen laitos. Ryhmä kokoontuu kuusi kertaa vuodessa, ja tapaamisiin voi osallistua myös videoyhteyden kautta. Lisäksi toiminnassa hyödynnetään sosiaalisen median mahdollisuuksia ja oppimisalusta Moodlea.

Kevään 2011 tapaamisaikataulu:

- Ma 28.3. klo 14–15.30, Sisätautiklinikan luentosal, A-sairaala, C-siipi, 2. krs
Alustaja: rh, TtM, TrT-opiskelija Mervi Siekinen.
- To 19.5. klo 12–16.00, Potilasohjaus-symposium III (alueellinen koulutusiltaapäivä), TYKS, SH-auditorio

Syyskuksi 2011 on suunniteltu potilasohjauksen kirjaamisen

Kuva: Sini Eloranta

Innova-ryhmäläisiä ideoimassa tulevaa toimintaa.

kehittämistä yhteistyössä sairaanhoitopiiriin kirjaamisen vastuhenkilöiden kanssa.

Potilasohjauksen kehittämisestä kiinnostuneet ovat lämpimästi tervetulleita mukaan toimintaan!

Lisätietoja:
Hoitotyön toimisto/ VSSH
Sini Eloranta, puh. 050 560 8740
Weronica Gröndahl, puh. 050 4381758

Kuva: Juha Syrjä

Teksti: Juha Syrjä

Vuodenvaihteessa eläkkeelle jääneellä TYKSin kirurgian klinikan ylilääkärillä, dosentti Timo Savusella on edessään huikea haaste. Hän aikoo polkupyöräillä Amerikan mantereen halki. Palatkaamme siihen tempaukseen tarinan loppuksi. Käykäämme ensin läpi, mitä on tapahtunut tähän mennessä.

Lääkärin ammatti oli Timo Savusen unelmana jo pienestä pitäen. Välillä mielessä piipahti muitakin ajatuksia, mutta ne menivät nopeasti ohi. Ensimmäinen pyrkiminen Helsingin yliopiston lääketieteelliseen tiedekuntaan ei aivan tärpännyt, joten nuori mies päätti lähteä muille maille.

– Hakeuduin Itävaltaan, jossa suoritin lääketieteen perusopinnot. Wienissä vierähti 6,5 vuotta vuodesta 1966 vuoteen 1972. Se oli hyvin antoisa kokemus. Samalla sain mahdollisuuden tutustua laajemminkin Keski-Eurooppaan. Kemiläispoika oli ihmeissään suuressa maailmassa, kun aiemmat kansainväliset kokemukset olivat rajoittuneet Haaparantaan. Oppi oli teoriatasoltaan hyvää, potilaslähtöistä opiskelua ei juuri ollut. Suurin osa oppikirjoista oli saksankielisiä, joten lyhyen saksan lukeneena ensimmäinen vuosi meni lähinnä kieltä opiskellessa, Timo Savunen muistelee.

Vuonna 1972 tuore lääkäri palasi Suomeen. Tie vei ensin hetkeksi Ouluun gynekologian klinikalle ja sen jälkeen vuodeksi Perniön terveyskeskuslääkäriksi. Sitten alkoikin Turun ja TYKSin kirurgian klinikan aika, joka jatkui yhtäjaksoisesti noin 37 vuotta, lukuun ottamatta vuoden visiittiä Yhdysvaltoihin. TYKSin kirurgian klinikan vt. ylilääkärinä Timo Savunen aloitti vuosituhaten alussa, vakituiseksi virka vaihtui 2002. Muita virstanpylväitä uran varrella ovat olleet kirurgian erikoislääkärin tutkinto 1978, sydänkirurgian erikoislääkärin pätevyys 1986, väitöskirja 1986 ja dosenttuuri 1996.

Perusasiaa ei saa unohtaa

Pitkän ja komean uran tehnyt kirurgian huippuammattilainen kuvailee alansa kehitystä tähän tapaan:

– 1990-luvun alkuun asti kirurgia pysyi aikalailta samana. Sitten tähytystyyppinen kirurgia alkoi lisääntyä, ensin vatsakirurgiassa, myöhemmin myös rintaontelon alueella tehtävissä leikkauksissa. Viimeisin suuri kehitysaskel on ollut robottivusteinen kirurgia, joka tuli meillä käyttöön vasta viime keväänä.

– Toinen suuri muutos alkoi tapahtua vuosituhaten vai-

teessa erikoistumisjärjestelmän muuttumisen myötä. Nyt ei enää erikoistuta yleiskirurgiaan ensiksi vaan suoraan jollekin suppealle kirurgian erikoisalalle. Samalla kun erikoisalalat ovat itsenäistyneet, ne ovat myös eristäytyneet toisistaan. Aiemmin hyvin luonnollinen yhteistyö on valitettavasti tullut vaikeammaksi, kun jokainen tuijottaa enemmän tai vähemmän omaan napaansa.

– Kun hallinto-organisaatio kahden vuoden kuluttua totta kai uudistuu ja meille tulevat uudet hoitolinjat, minulla on suuri pelko, että eristäytyminen menee yhä pitemmälle. Samalla kirurgia käsitteenä on suuressa vaarassa hävitä, Savunen visioi.

– Perusasia ei kuitenkaan muutu miksikään; potilaan hyvän hoidon pitää olla edelleen strategisen linjauksen ykkösosana. Sairaanhoidopiirissä on laadittu yli 100-kohtainen strategia, vaikka eihän siihen oikeastaan tarvittaisi kuin tuo yksi kohta.

– Sitä perusasiaa ei saa milloinkaan unohtaa. Kun ryhdyin tähän hommaan, edellytin, että saan pysyä edelleen myös potilastyössä. Sitä olen tehnyt loppuun asti, päivystyksineen kaikkineen. Kyllähän hallintohommiin olisi saanut helposti uppoamaan kaiken ajan. Ajattelin kuitenkin virkaani astuesani, että sitä paremmin minä tiedän, mitä täällä klinikassa tapahtuu, mitä enemmän olen kentällä käytännön työssä. Enkä myöskään halunnut heittää saavuttamaani kokemusta romukoppaan.

Vuosi 2013 tulee pian

Missä jamassa TYKSin kirurgia on tällä hetkellä?

– Tasaisen varmasti on menty eteenpäin. Joillakin osaluilla on otettu suuria harppauksia. Esimerkiksi runsaat kymmenen vuotta sitten meillä oli puolikas plastiikkakirurgin virka, nyt virkoja on useita. Vatsakirurgiassa meillä on ollut sellaisia huippuosajia, jotka ovat olleet aloittamassa tähytyskirurgiaa. Verisuonikirurgia irrottautui sydänkirurgiasta ja sitä

Timo Savunen lähes viimeisenä työpäivänään TYKSin kirurgian klinikan ylilääkärinä. Eläkepäivät koittivat vuodenvaihteessa, ja nyt riittää aiempaa paremmin aikaa muun muassa pyöräilylle, klassiselle laululle ja kuudelle lapsenlapselle.

on pyritty vakaasti kehittämään. Edelleen siellä on liian vähän kavereita, mutta siinäkin olemme varmasti hyvällä kansallisella tasolla. Urologia on meillä ollut aina korkealla tasolla, ja niin kuin robottivusteinen kirurgiakin kuvastaa, siellä ollaan ajan hermolla.

– TYKSin kirurgit käyvät ahkerasti kansainvälisissä kokouksissa ja tuovat tullessaan uusia menetelmiä. Operatiivisilla päivillä väkemme on pitänyt omilla erikoisaloillaan ansiokkaita esitelmiä. Kaverit ovat siinäkin mielessä aktiivisia, että he tekevät kliinistä tutkimustyötä ja osa tekee myös perustutkimustyötä. Lisäksi meillä on PET-keskus, jonka kanssa teemme jatkuvasti hyvää yhteistyötä, Savunen luettelee.

TYKSin ja koko VSSHP:n tulevaisuutta Timo Savunen pohdiskelee näin:

– Uusi organisaatiomalli on suuri haaste, siis lähinnä sen saaminen sellaiseksi, että se todella toimii. T-sairaalaan tulee kokonaan uusia toimintoja, esimerkiksi tehostetun valvonnan osasto, joihin ei ole olemassa henkilökuntaa. Vuosi 2013 tulee

Kiitos henkilö-kunnalle!

Eläkkeelle jäänyt ylilääkäri **Timo Savunen** aikoo seuraavaksi jatkaa osa-aikaista tutkimustyötä ja pyöräillä halki Amerikan.

todella pian. Vähän pelkään, että uudet toiminnat pystytään avaamaan vain vaiheittain. Myös aluesairaaloiden toiminta mietityttää. Pitäisikö aluesairaaloiden kirurgisten osastojen erikoistua joillekin tietyille aloille? Ja jos pitäisi, sen on tapahduttava hyvässä koordinaatiossa TYKSin kirurgian kanssa. Yhteistyötä olisi entisestään kehitettävä, ettei jokainen huseeraa omassa nurkassaan.

– Henkilökunnalle haluan antaa suuret kiitokset! Eikä pelkästään kirurgeille, vaan vähintään yhtä paljon hoitohenkilöstölle, jolta vaaditaan paljon tämän päivän hektisessä työelämässä. Koko porukalta on tarvittu moneen kertaan venymistä; on pitänyt jatkaa toisella työvuorolla ja tulla kotoa ylimääräiseen vuoroon. Suurin osa henkilöstöstä on hoitanut tehtävänsä todella kiitettävästi. Ilman säännöllisesti tapahtuvaa uhrautumista emme olisi selvinneet. Toivotan henkilökunnalle jaksamista ja sopeutumista uuteen organisaatiomalliin.

San Diegosta Floridaan

Timo Savunen jäi levollisin mielin eläkkeelle lähes 40 vuoden lääkärin uran jälkeen.

– Olen tykännyt tästä hommasta! Olisin voinut työskennellä vielä kolme vuotta eli 68-vuotiaaksi. Ajattelin kuitenkin, että elämässä voisi tehdä vielä muutakin. Olen suunnitellut pysyväni vielä jonkin aikaa mukana tutkimustyössä, ehkä parin päivän verran viikossa.

Niin, ja siitä pyöräilytempauksesta. Timo Savunen on innokas pyöräilijä, joka on viime vuosina pyöräillyt noin 6 000 kilometriä vuodessa.

– Aion polkea maaliskuuhuhtikuussa Amerikan mantereen poikki, etelävaltioiden kautta San Diegosta Floridaan. Matkaa kertyy noin 5 100 kilometriä. Suunnitelmissani on pyöräillä sata kilometriä päivässä ja pitää yksi lepopäivä viikossa, eli siitä tulee parin kuukauden reissu. Aion polkaista sen yksin, koska jostakin syystä en ole löytänyt pyöräilykaveria, Timo Savunen naureskelee.

Ylihoitaja Ritva Kosklin (vas.) ja projektipäällikkö, apulaisosastonhoitaja Annukka Pukkila toivovat, että projektin tuloksista hyötyy koko sairaanhoitopiiri.

Kuva: Markku Näveri

Kirurgian klinikka terveyttä edistämässä

Markku Näveri

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri on tiiviisti mukana valtakunnallisessa Vetovoimainen ja terveyttä edistävä terveydenhuolto 2009–2011 -hankkeessa (VeTe-hanke). Hankekokonaisuudessa on mukana 8 sairaanhoitopiiriä.

Hankkeessa kehitetään näyttöön perustuvia käytäntöjä. Tutkimustietoa hyödynnetään eri tavoin toimintojen arvioinnissa ja kehittämisessä. Hanke koostuu neljästä osakokonaisuudesta, joista yksi osio on Terveyttä ja hyvinvointia hoitotyön johtamisella (VeTeTH).

Osioon sisältyy TYKSin kirurgian klinikalla meneillään oleva potilaiden terveyden edistämiseen liittyvä hanke, joka toteutetaan Turun ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden osaston johtamiseksi ja johtamisen ylemmän AMK-tutkinnon opinnäytetyönä. Sen projektipäällikkönä toimii apulaisosastonhoitaja **Annukka Pukkila**. Projektiryhmässä ovat ylihoitaja **Ritva Kosklin** sekä klinikan osastonhoitajat. Hanke käynnistyi syksyllä 2009 ja päättyy tänä keväänä.

– Viime keväänä ja kesällä klinikassa selvitettiin kyselytutkimuksella hoitohenkilöstön suhtautumista potilaiden terveyden edistämiseen ja terveydenedistämistoiminnan nykytilaa, Annukka taustoittaa.

Selvityksestä ilmeni, että valtaosa hoitohenkilöstöstä suh-

tautuu potilaiden terveyden edistämiseen todella positiivisesti ja näkee sen osaksi omaa työtään.

– Olikin mukava nähdä, että vaikka päävastuu tällaisessa toiminnassa on perusterveydenhuollossa, myös erikoissairaanhoitossa henkilökunta tuntee sen omakseen.

Tulos on ilahduttava myös siksi, kuten ylihoitaja muistuttaa, että terveyden edistäminen nousee selkeästi esiin sairaanhoitopiirin strategiassa ja hoitotyön toimintaohjelmassa sekä uudessa terveydenhuoltolaissa.

Käytännön terveysneuvontaan kyselyssä toivottiin lisäresursseja, koulutusta sekä jatkuvuutta ja yhteistyötä. Näihin tullaankin jatkossa kiinnittämään huomiota.

Laadun arviointiin työväline

Kartoituksen jälkeen alettiin Annukan johdolla suunnitella klinikan terveyden edistämisen tavoitteita – tuloskorttia – toteuttamis- ja arviointivälinettä osastonhoitajille. Kun käytössä on laadunarvioinnin työväline, se tarjoaa hyvän pohjan terveyden edistämisen lähijohtamisen kehittämiseksi.

– Nyt käytössämme on työväline, mikä osaltaan tukee näyttöön perustuvan hoitotyön kehittämistä jatkossa. Myös potilaan hoitokertomukseen tullaan kirjaamaan tiedot terveyttä edistävien asioiden puhekesiortosta.

Terveyden edistämisen johtaminen on osa hoitotyön johtamista, ja yksi päämäärästä on väestön terveyden edistäminen. Johtamiseen sisältyy mm. suunnittelua, tietoon perustuvien

vaihtoehtojen arvioimista, strategisia päätöksiä sekä toiminnan seuranta ja arviointia.

– Toiminnan systemaattinen kehittäminen on osa johtamista, Ritva vahvistaa ja kiittää Annukan vetämän projektin olevan juuri tätä. – Ajantasainen tieto ja tutkimus tukevat osaltaan johtamista ja antavat esimiehille eväitä myös henkilöstön hyvinvoinnista huolehtimiseen. Siksikin on hyvä, että johtamisnäkökulma on hankkeissa mukana, koska niistä saamme uusia johtamisen työkaluja.

Tulokset laajalti käyttöön

Nyt klinikassa on meneillään käytännön testaus, arviointivälineen toimivuutta arvioidaan vuoden aikana

Päämääränä on jalkauttaa VSSHP:n hoitotyön toimintaohjelman terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen -osio ja samalla koko sairaanhoitopiirin strategia kirurgian klinikkaan. Tavoitteena on myös, että akuuttiin hoitoon painottuva kirurgian klinikka tullaan tuntemaan terveyttä edistävänä klinikkana, jossa terveyden edistämistä toteutetaan, arvioidaan ja kehitetään aktiivisesti. Lisäksi hankkeen tuloksia toivotaan voitavan hyödyntää laajemminkin sairaanhoitopiirissä.

Hankkeen yhteystiedot:

- Aoh Annukka Pukkila, puh. 313 1759
- VeTeTH-hankkeen projektipäällikkö Minna Pohjola, puh. 050 438 3705

Terveystarjottimelta eväitä puheeksi ottoon

Markku Näveri

Potilaan terveyden edistäminen on kirjattu sairaanhoitopiirimme strategiaan. Osana sitä on osastoilla ja poliklinikoilla tapahtuva potilaan elämäntilanteen kartoitus, jossa selvitetään esimerkiksi hänen elämäntapojaan, tupakointia, alkoholinkäyttöä, ravitsemustottumuksia, liikuntaa yms.

Tuollaisten asioiden puheeksi ottaminen ei aina sujuu helposti. Viime syksynä käynnistyi Terveystarjottin-koulutus, joka osaltaan tarjoaa eväitä siihen. VeTeTH-hankkeen (Terveyttä ja hyvinvointia hoitotyön johtamisella) tarjoama Terveystarjottin-koulutus rakentuu kahdesta puolen päivän tilaisuudesta, joissa paneudutaan esim. tupakointiin, 2-tyyppin diabeteksen ehkäisyyn, seksuaalisuuteen ja osteoporoosin ehkäisyyn.

TYKSin kirurgian poliklinikan osastonhoitaja **Annika Lindblom**, apulaisosastonhoitaja **Eija Salo** ja sairaanhoitaja **Elisa Tuominen** ovat kukin käyneet Terveystarjottimen toisessa osiossa.

– Asia ei sinänsä ole meille uusi: puheeksi ottaminen osana potilaan terveyden edistämistä ja potilasohjauksena on osastomme toimintasuunnitelmassa ollut jo jonkin

aikaa, osastonhoitaja toteaa muistuttaen, että kiireen keskellä työskentelevä henkilökunta on nykyisin kriittistä koulutustarjonnan suhteen. Tilaisuuden pitää tarjota uutta tietoa ja tuoreita näkökulmia.

Uutta puhtia

Terveystarjottin saa kaikkien kolmen kiitokset.

Eijan mukaan iltapäivä oli kannustava, motivoiva ja uutta puhtia antava. Elisa taas kertoo saaneensa hyviä uusia vinkkejä, ohjeita sekä tietoa yhteyshenkilöistä.

– Ja jollei muuta, tilaisuudesta saa ainakin vahvistusta oman, joskus vähäiseltäkin tuntuvan ohjauksen tärkeydestä.

Terveystarjottin-iltapäivän jako A- ja B-tarjottimiin, jotka ovat eri aikoina, on myös kolmikön mielestä selvästi parempi kuin koko päivän tilaisuus.

– Se on hyvä ratkaisu. Nyt voi paremmin valita sekä ajankohdan että aiheet omien tarpeiden ja kiinnostuksen mukaan. Ja toisaalta paketti on sopivan tiivis ja mukaan valittu tärkeimmät asiat.

Potilaat arvostavat

Kirurgian poliklinikan potilaiden kohdalla puheeksi nousevat useimmin tupakka, alkoholi ja ravitsemus. Annika mainitsee – muiden nykytellessä vahvistavasti – että

Kuva: Markku Näveri

Kirurgian klinikan apulaisosastonhoitaja Eija Salo (vas.), osastonhoitaja Annika Lindblom ja sairaanhoitaja Elisa Tuominen ovat tyytyväisiä Terveystarjottimen antiin.

poliklinikalla ei ole tätä nykyä riittäviä resursseja eikä tiloja täysipainoisen puhekesiorton toteuttamiseen. Toisaalta sitä rajoittavat myös lyhyet vastaanottoajat. Toiveena on lisäksi, että lääkäreillä ja hoitajilla olisi yhteinen linja puheeksi ottamisessa. Nyt näin ei lääkäri-hoitajavastaanotolla aina ole.

– Puheeksi ottaminen pitäisi tavalla tai toisella ujuttaa lääkäreidenkin koulutukseen.

Poliklinikalla on sisäistetty, että potilaiden terveyden edistäminen kuuluu myös erikoissairaanhoitoon. Eivätkä potilaatkaan puheeksi ottamista pahakseen pane, vaan pikemminkin arvostavat sitä ja ymmärtävät siitä koituvan hyödyn.

– Annamme tietoa, sekä suullisesti että kirjallisesti, ja kannustamme potilasta tarvittaessa kohentamaan elintapojaan. Ja sehän lämmittää, kun potilas sittemmin tulee iloisena kertomaan lopettaneensa tupakoinnin.

Terveydenhuoltolaki tulee - oletko valmis?

Kansanterveyslain 40-vuotinen ja erikoissairaanhoidon 20-vuotinen taival ovat päättyneissä, kun 1.5.2011 alkaen uusi terveydenhuoltolaki tulee asteittain voimaan. Uusi laki on puhuttanut terveydenhuollon piirissä toimivia jo vuosikausia ja monenlaisia uhkakuvia on maalailtu, mutta myös toiveikkautta on ollut ilmassa.

Nyt kun laki on vihdoinkin hyväksytty eduskunnassa, pulina on vähentynyt ja eri toimintayksiköissä on alettu oikeasti suunnitella lain edellyttämiä uusia asioita. Tätä työtä on selvästi hidastanut se, että laissa mainitut lukuisat asetukset ovat vielä valmistelussa ja niistä valtaosa on tulossa lausuntokierrokselle vasta helmi-maaliskuussa. Itse kunkin on hyvä vähitellen alkaa pohdiskella lain myötä toteutettavia uudistuksia.

Kun uuden lain lähtökohtana on terveydenhuollon asiakkaiden aseman, palvelujen ja hoidon parantaminen, se edellyttää terveydenhuollon henkilöstöltä kaikilla tasoilla uudenlaista ajatustapaa, uuden oppimista, uusien toimintatapojen omaksumista, uusien työkalujen hallintaa.

Potilaiden valinnanmahdollisuudet

Potilaiden valinnanmahdollisuudet hoitopaikan suhteen lisääntyvät asteittain. Ensimmäisessä vaiheessa, kuluvan vuoden toukokuun alusta lukien, potilaalla on oikeus valita erikoissairaanhoidon yksikkö erityisvastuualueen sisällä, joskin tämä valinta tulee tehdä yhteisymmärryksessä lähettävän lääkärin kanssa. Vuoden 2014 alusta lukien tämä valinnanvapaus laajenee koko maahan yli erityisvastuualuerajojen.

Käytännössä siis vaikkapa kuusamolainen voi halutessaan saada lähetteen Turunmaan sairaalaan sappikivileikkaukseen eikä maksusitoumusta potilaan kotikunnasta tai omasta sairaanhoitopiiristä tarvita. Turunmaan sairaalan tulee huolehtia potilaan tutkimisesta ja hoidosta hoitotakuun puitteissa ja sillä on oikeus laskuttaa omilla kuntalaskutushinnoillaan antamastaan palvelusta potilaan kotikunnan mukaista sairaanhoitopiiriä.

Tämä uusi toimintamalli voi johtaa tilanteeseen, jossa huonoon maineeseen joutuneen sairaalan potilasvirrat ehtyvät, henkilöstöä joudutaan vähentämään myyntituottojen ehtyessä ja lopulta jopa koko sairaala lakkauttamaan. Toisaalta hyvän

maineen saanut sairaala voi saada niin runsaasti läheteitä, ettei se selviä kaikista potilaista hoitotakuun puitteissa ja niskassa ovat uhkasakot valvontaviranomaisilta. Sairaalan omistajan on pakko rekrytoida lisää henkilöstöä ja lisätä muitakin resurssejaan selviytyäkseen lisääntyneestä potilaskuormasta.

Hoitotakuun säännöt

Hoitotakuun säännöt kiristyvät siten, että toukokuun alusta lukien erikoissairaanhoidon tarpeen arviointi ja siihen liittyvät tutkimukset on aloitettava kolmen viikon sisällä lähetteen saapumisesta ja toteutettava kolmessa kuukaudessa.

Tämä uusi sääntö edellyttää huomattavaa parannusta joidenkin kuvantamistutkimusten ja polikliinisten vastaanottoaikojen saatavuudessa tietyillä erikoisaloilla.

Jonottoman hoitoon pääsyn periaate on otettava siis käyttöön myös sairaalapalveluissa ja avohoitokäynneissä. Varsinainen hoito on toteutettava edelleen puolen vuoden sisällä hoitopäätöksestä.

Laadunhallinta ja potilasturvallisuus

Laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden suunnitelmat tulee laatia kaikissa terveydenhuollon toimintayksiköissä. Jälkimmäisen osalta olemme Tyksissä jo pitkällä, kun kolmivuotinen potilasturvallisuushankkeemme valmistuu kuluvan vuoden lopulla. Laadunhallinnan suunnitelman valmisteluun ja toteutukseen tarvitaan lähivuosina runsaasti innokasta henkilöstöä.

Potilastiedot

Potilastietojen käytön yli organisaatorajojen piti helpottua uuden lain myötä. Vaikka saman sairaanhoitopiirin alueella perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon potilastietorekisteri voikin olla tulevaisuudessa yhteinen, tulee kuitenkin potilaalle antaa selvitys rekisteristä ja mahdollisuus kieltää tietojen luovutus toimintayksiköiden välillä.

Potilasasiakirjoihin on merkittävä tieto potilaalle annetusta selvityksestä sekä hänen tekemistään luovutuskielloista. Asia tuli siis entistä työlämpiä ja monimutkaisempiä sekä tietoteknisesti että terveydenhuollon henkilöstön näkökulmasta.

Kuva: Esa Halsinaho

EVO-määrärahat

Yliopistosairaalan kannalta EVO-hallinnon muutos on merkittävä. Siirtymäkaudella 2012-2015 EVO-eurot määräytyvät edelleen kolmen edeltävän vuoden pisteiden perusteella, mutta sen jälkeen perusteena ovat erityisvastuualueiden tutkimustoimikuntien ja STM:n asettaman valtakunnallisen tutkimuksen arviointiryhmän väliset neuvottelut, joissa huomio kiinnitetään tutkimuksen laatuun ja määrään sekä määriteltävien painopisteiden ja tavoitteiden saavuttamiseen.

Perusterveydenhuolto

Sairaanhoidopiirin tulee perustaa perusterveydenhuollon yksikkö, jonka tehtävänä on tukea kuntia terveydenhuollon alueellisen järjestämissuunnitelman laatimisessa. Se antaa asiantuntemusta ja sovittaa yhteen alueellaan perusterveydenhuollossa tehtävää tutkimusta, kehittämistä, hoito- ja kuntoutuskeuhjen laatimista sekä täydennyskoulutusta.

Sen tehtävänä on myös huolehtia henkilöstötarpeen ennakoinnista sekä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja soveltuvin osin sosiaalitoimen yhteensovittamisesta. Tässä perustavoitteena on kehittää ja yhdenmukaistaa perusterveydenhuollon palveluja.

Monia uudistuksia on siis luvassa, mutta niiden tulokset toteuttaminen potilaan hyväksi on riippuvainen meidän kaikkien panoksesta. Koko terveydenhuollon henkilöstön on oltava mukana tekemässä muutosta, ettei uusi laki jää pölytymään viranomaisten teoreettisiin tarkasteluihin ja hyvää tarkoitaviin ohjekirjeisiin.

Turkka Tunturi
johtajaylilääkäri

Puheeksi ottamisen hyvät toimintamallit potilasohjauksen opetusvideoiksi – insinööriopiskelijat terveyden edistäjinä

Turun AMK:n tietotekniikkainsinööreiksi valmistuvat opiskelijat tuottivat VeTeTH-hankkeelle terveyden edistämisen videot. Videoiden suunnittelu käynnistyi viime syksynä, kun 14 opiskelijaa hyvinvoinnin ja mediatekniikan linjalta sai tiimeinä tehtäväkseen suunnitella ja toteuttaa tupakoinnin, alkoholin käytön ja painonhallinnan puheeksi ottamisen videot. Lähtökohtana oli toteuttaa VeTeTH-hankkeen yhtä toimenpidettä: integroida puheeksi ottamisen hyvät toimintamallit Hoitoreitteihin.

Tiimien tukena olivat vastuuopettajat Teppo Saarenpää ja Keijo Leinonen sekä yliopettaja Reetta Raitoharju. Videot lähtivät rakentumaan, kun saimme mukaan asiantuntijoiksi tupakastaveroitushoitaja Päivi Grönroosin, päihdesairaanhoidtaja Ilkka Helamon ja arviointiyliääkäri Pirjo Immonen-Räihän.

Videoiden suunnittelussa insinööriopiskelijoiden oli huomioitava teknisen toteutuksen lisäksi potilaan ja hoitavan henkilökunnan näkökulma. Tämä vaati useita suunnittelupalavereja hankehenkilöstön ja asiantuntijoiden kanssa. Videot tuotettiin päivittäisen potilasohjauksen tueksi. Hy-

vinvoinnin ja mediatekniikan opiskelijat suunnittelivat yhdessä käsikirjoitukset ja mediatekniikan opiskelijat toteuttivat videot. Videoissa esitettävät puheeksi ottamisen asiat perustuvat Käypä hoito -suosituksiin, tutkittuun ja kokemukselliseen tietoon.

Videot ovat nyt kaikkien käytössä. Ne löytyvät youtube-sivustosta kirjoittamalla hakukenttään – puheeksi ottaminen.

Lisäksi ne löytyvät VSSHP:n Hoitoreitit-sivustolta navigointiosoitteesta: Terveyden edistäminen > Varhainen puuttuminen ja puheeksi ottaminen (alin rata) > klikkaa auki joko tupakointi, alkoholi tai painonhallinta. Videoita käytetään Terveystarjotin-koulutuksessa opetusvälineinä.

Videoiden tuottajia esittelemässä projektiaan Turun AMK:n TKI-päivässä 9. helmikuuta.

Kuva: Markku Tuomola

Tervetuloa tutustumaan.

Mervi Siekinen
projektsuunnittelija, Tm
VSSHP VeTeTH-hanke
Terveyttä ja hyvinvointia hoitotyön johtamisella

Kuva: Markku Näveri

OSASTO 012 – syystäkin suosittu harjoittelupaikka

Markku Näveri

Tämän päivän opiskelijat ovat huomisen työntekijöitä. Klisee, mutta totta.

Siksi ei ole samantekevää, millaisen kuvan opiskelijat saavat harjoitellessaan sairaanhoitopiirimme yksiköissä.

Ja jos on kiinni TYKSin sisätautien klinikan osasto 012:sta, uusista työntekijöistä ei tule pulaa.

Opetuskoordinaattori Tiina Tarr ja sisätautien opetushoitaja Tiia Bergman jakavat kilvan tunnustusta osaston mallikkaasti hoidetusta harjoittelusta. Toiminta on organisoitu esimerkiksi, vaikka osasto on iso ja kiireinen – ja opiskelijoita paljon.

Osastonhoitaja Merja Korhonen ja opiskelijavastaava Heidi Haapala kertovat, että työtä siihen tarvitaan: huolellista valmistautumista ja suunnittelua.

– Ajoissa saatavat selkeät lukujärjestykset auttavat varautumaan ja suunnittelemaan. Joskus tietysti tapahtuu peruutuksia tai muita äkillisiä muutoksia, mutta niistäkin on selvitty.

Osastolla on enimmillään samanaikaisesti 5 sairaanhoitaja- ja lähiohjaajaopiskelijaa sekä 8–9 lääkäriopiskelijaa. Kun ensin mainitut harjoittelevat 5–7 viikon jaksoissa, jälkimmäiset viiptyvät vain 4 päivää, mutta lääkäriopiskelijaryhmiä on vastaavasti useammin. Myös kansainvälisiä vaihto-opiskelijoita on osastolla vuosittain.

Antoisia oppimiskokemuksia

Osasto 012 on oppimisympäristönä haastava. Siellä hoidetaan gastroenterologisia potilaita, ja lisäksi osasto toimii sisätautien akuuttiosastona. Saatavat oppimiskokemukset ovat antoisia ja monipuolisia.

Osasto on myös ns. minisairaala: viimeisen vuoden kandidaateilla on käytössä kaksi huonetta potilaineen, ja he vastaavat näiden hoidosta ohjaavan opettajan johdolla.

He tietävät, millainen on hyvä oppimisympäristö, vas: sairaanhoitajaopiskelija Katariina Ruosteenoja, opiskelijavastaava Heidi Haapala, osastonhoitaja Merja Korhonen, opetuskoordinaattori Tiina Tarr, opetushoitaja Tiia Bergman ja lääkäriopiskelija Arttu Lehtonen.

– Opiskelijat pitävät tästä suuresti, opetushoitaja tietää.

Kaikki ovat yhtä mieltä siitä, että vastaanotto ja perehdytys ovat hyvin tärkeitä, sillä jo siitä rakentuu kuva harjoittelupaikasta. Osastonhoitaja, apulaisosastonhoitaja tai opiskelijavastaava ottaa vastaan kaikki uudet opiskelijaryhmit, myös lääkäriopiskelijat. Tällöin he saavat tietoa osastosta ja voivat kysellä, jos jokin askarruttaa.

Kullakin sairaanhoitajaopiskelijalla on kaksi lähiohjaajaa, kun taas lääkäriopiskelijoita ohjaa yksi klininen opettaja.

– Koko henkilöstömme kokee opiskelijaohjauksen omakseen ja on siihen sitoutunut, osastonhoitaja kertoo. Osastolla myös pyritään kuormittamaan henkilökuntaa ohjaajina tasaisesti.

Lähiohjaajat arvossaan

Toimintaa seurannut opetushoitaja sanookin suuresti arvostavansa lähiohjaajia, jotka vuodesta toiseen opastavat ja ohjaavat opiskelijoita: – Mistä he oikein ammentavat voimansa, Tiia ihmettelee, ja osastonhoitaja vastaa:

– Osaston positiivinen

ilmapiiri, vertaistuki, jousto, apua saa ja annetaan, siinä konspteja. Ja jos joskus jokin ei ihan onnistu, tapaus analysoidaan ja siitä otetaan opiksi.

Heidi tietää nykyisten opiskelijoiden olevan vaativia ja kriittisiä. Tästä on hyötyä, koska opiskelijat osaavat myös kyseenalaistaa, joten oppia voidaan saada molemmin puolin.

Opetuskoordinaattori muistuttaa, että vaikka harjoittelupaikkojen tarjoaminen on sairaanhoitopiirin velvollisuus, sitä ei saa pitää vain sellaisena. Se on myös etu ja mahdollisuus, josta voimme korjata sadon uusina työntekijöinä.

Osasto 012 on tässä onnistunut. Palaute on jatkuvasti positiivista ja usea osastolla harjoitellut on tullut sinne myös työhön.

– He ovat meille kullannarvoisia, osastonhoitaja summaa.

Vuoden oppimisympäristö -tunnustus Loimaan päiväkirurgialle

Sairaanhoitopiirissämme myönnetään vuosittain Vuoden oppimisympäristö -tunnustus. Huomionosoituksen tavoitteena on tuoda esille laadukasta terveysalan opiskelijaohjausta ja antaa tunnustusta osastoille ja ohjaajille heidän työstään opiskelijoiden ohjaajina, kannustajina, ammatillisen identiteetin kehittäjinä ja oppimisen arvioijina.

Tekemällä oppimisella ja ohjatulla harjoittelulla on merkittävä osuus opiskelijoiden ammattitaidon ja ammatillisen kasvun kehityksessä. Ohjattu harjoittelu kattaa ammattikorkeakoulussa hieman yli kolmanneksen koulutusohjelmien kokonaismäärästä. Opiskelijoiden oppimista edistävät ohjaajilta saatu jatkuva palaute, erilaiset oppimistilanteet, itsenäinen opiskelu sekä asteittain lisätty vastuu.

Oppimisympäristön turvallinen ja avoin ilmapiiri, laadukas opetustoiminta sekä henkilökunnan myönteinen ja kollegiaalinen suhtautuminen opiskelijoihin muodostavat laadukkaan ohjauksen perusteet.

Monet sh-piirin opiskelijaohjaajista ovat hankkineet täydennyskoulutusta AMK:n tai ammatillisten oppilaitosten ohjaajakoulutuksissa. Suuren kysynnän vuoksi tänä vuonna järjestetään kaksi Taitava ohjaaja -peruskurssia ja yksi -jatkokurssi. Tutkimuksissa on todettu, että ohjaajakoulutuksiin osallistuneiden ohjaajien toteuttama tavoitteellinen ohjaus tehos-

tui, ohjaushalukkuus lisääntyi, positiivisen palautteen antaminen kasvoi ja arviointiyhteistyö lisääntyi.

Lähes täysi kymppi

Opiskelijat kokevat lähiohjaajan merkityksen suurimpana oppimista edistävästä tekijänä ohjatussa harjoittelussa. Vuonna 2010 noin 80 %:lla opiskelijoista on ollut nimetty ohjaaja. Ohjaajalta saatu tuki käynnistää onnistuneen oppimisprosessin ja auttaa opiskelijoita sopeutumaan harjoittelupaikkaan. Tutkimusten pohjalta ohjaajat itse näkevät hyvän ohjaajan taitoihin kuuluvan oppimistilanteiden ideoinnin, palautteen järjestämisen, opiskelijan itsenäisen työotteen edistämisen sekä luottamuksellisen ja ammatillisen ohjaussuhteen luomisen. Ohjaajan henkilökohtainen motivaatio ohjaukseen on keskeinen tekijä ohjaussuhteen onnistumiselle.

Sh-piirin oppimisympäristöjen ja opiskelijaohjauksen laatuun oltiin erittäin tyytyväisiä vuonna 2010. Palaute kerättiin sähköisesti CLES+ T-mittarilla ja vastaajia oli 1133. Valinta vuoden oppimisympäristöksi tehtiin kerätyn opiskelijapalautteen perusteella. Kaikille osastoille joilla vähintään viisi opiskelijaa oli vastannut oppimisympäristön laatua mittaavaan kyselyyn, laskettiin tunnusluku kuvaamaan oppimisympäristön laatua. Tunnustuksen saaneella Loimaan aluesairaalan päiväkirurgisella

yksiköllä tunnusluku oli 9,77 asteikolla 0–10.

Palaute opiskelijalta Loimaan aluesairaalan päiväkirurgisesta yksiköstä:

”Aivan loistava paikka opiskelijalle! Kaikki ovat ystävällisiä ja avuliaita! Paljon uutta opittu!”

Osastonhoitaja Sirpa Korpi paljastaa yksikkönsä henkilökunnan olleen tittelistä hyvin yllättyneet, positiivisesti tietenkin.

– Tämän tapainen palaute on todella mukavaa kannustusta työlle. Tosin nyt tulee paineita pysyä saavutetulla tasolla jatkosakin.

Taululle löytyy hyvä paikka, nimittäin Vuoden menestyjä 2007 -kunniakirjan vierestä.

Tiina Tarr
opetuskoordinaattori

Kuva: Olli Vahalahti

Ansoituneita loimaalaisia: johtava lääkäri Armi Vuori (vas.), sairaanhoitaja Tarja Kurikka, sairaanhoitaja Sanna Kortemaa, sairaanhoitaja Mervi Hacklin, palkinnon luovuttanut opetuskoordinaattori Tiina Tarr, sairaanhoitaja Laura Kotiranta, sairaanhoitaja Hanna Uusi-Kuitti, apulaisosastonhoitaja Päivi Koivisto, sairaanhoitaja Merja Hakala sekä sairaanhoitaja Päivi Aaku

Tyksistä tärkeää tietoa koko maailman kipeille korvalapsille:

Antibiootti tehoaa lasten korvatulehdusten hoidossa

Tuula Vainikainen

Torstaina 13.1.2011 LT, lastentautien erikoislääkäri **Aino Ruoholan** tutkimusryhmä pääsi keräämään julkista satoa vuonna 2006 aloitetusta Pikkunorsu-tutkimuksesta. Julkistamisforumiksi saatiin maailman arvostetuin lääketieteellinen julkaisu New England Journal of Medicine. Tutkimuksen arvioidaan ohjaavan merkittävästi lasten korvatulehdusten hoitoa eri puolilla maailmaa.

- Suomessa Käypä hoito -suositus on jo tutkimuksen vahvistamalla linjalla, eli meillä antibioottihoitoa on suositeltu jo tähän saakka, jos akuutin otitiitin diagnoosi on varma. Monissa muissa maissa antibiootteihin on suhtauduttu ristiriitaisesti ja varoen, koska tiukkaa tieteellistä näyttöä niiden tehosta ei ole saatu, kirjoittaa Käypä hoito -suositustyöryhmän puheenjohtaja dosentti **Terho Heikkinen** Suomen Lääkärilehdessä. Heikkinen työskentelee kliinisenä opettajana Turun yliopistossa.

Ruoholan työryhmän tutkimus, samoin kuin samassa NEJMin numerossa ilmestynyt Pittsburghin yliopiston tutkimus, ovat lumekontrolloituja kaksoissokkotutkimuksia, joissa antibioottina käytettiin amoksisilliini-klavulaanihappoa ja hoidon tehon arviointi perustui sekä lapsen vointiin että tärykalvolöydöksiin. Kyseessä ei ollut tavanomainen lääketutkimus, jossa testattaisiin uutta lääkettä ja verrattaisiin sen tehoa vanhoihin valmisteisiin. Kyse oli tutkijalähtöisestä tutkimuksesta, jota rahoitettiin apurahoilla, mm. sairaanhoitopiiriin EVO-rahalla. Tutkimusprojektilla ei ole yhteyksiä lääketieteellisuuteen eikä muihinkaan kaupallisiin tahoihin.

Tiedotustilaisuudessa Ruohola sai tunnustusta siitä, että hän on uskaltanut näin vaatimaan hankkeeseen. Pikkunorsu- tutkimuksen, jossa liikutetaan satoja perheitä, joilla on kipeitä lapsia, organisoiminen ei ole yksinkertaista. Perheiden luottamuksen saavuttaminen oli avainasemassa. Tutkijat vastasivat tutkimuspuhelimessa 1062:n vanhemman yhteydenottoihin. 746 alle 3-vuotiasta lasta kävi ensikäynnillä, heistä 322:lla todettiin korvatulehdus.

- Lasten huolellinen tutkimus oli kaiken pohjana. Tutkimusvälineinä käytettiin tympanometriä, reflektometriä ja pneumaattista korvalamppua. Korvalöydösten objektiivisen seurannan takasi digitaalinen video-otoskopia. Bakteeri/virusnäyte otettiin nenänielusta. Tutkimuslääke oli joko antibioottia tai lumelääkettä. Kaikkia vanhempia kannustettiin antamaan kipulääkettä. Perheet pitivät kotona oirepäiväkirjaa ja toivat lapsen säännöllisille tutkimuskäynneille kolmen kuukauden ajan. Tutkimuslääkäri oli tavoitettavissa aamusta iltaan joka päivä, selvittää tutkimuslääkäri **Paula Tähtinen** ja kiittää mukana olleita perheitä heidän panoksestaan.

- Potilaiden rekrytoinnissa Turun, Kaarinan, Liedon ja Raision terveyskeskusten henkilökunta teki ison työn. Mah-

dollisuudesta tehdä tutkimus ruohonjuuritasolla eli Turun terveyskeskuksen päivystyksessä erityiskiitos kuuluu ylilääkäri **Anne Santalahdelle**, ylihoitaja **Pirjo-Riitta Liuksilalle** ja päivystyksen koko henkilökunnalle, toteaa Aino Ruohola.

Tutkimuksessa todettiin yksiselitteisesti, että antibioottihoito hyödytti välikorvatulehdusta sairastavaa lasta jo ensimmäisistä päivistä lähtien. Antibioottia saaneilla lapsilla hoito epäonnistui vain joka viidennellä (19%) kun lumelääkettä saaneilla näin kävi lähes puolella (45 %).

- Olennaista oli, että antibioottihoito aloitettiin vain varmoihin tapauksiin. Varmuuden vuoksi sitä ei pidä määrätä kenellekään, sillä antibioottia saaneilla lapsilla oli selvästi enemmän haittavaikutuksia, kuten ripulia tai löysiä ulosteita ja jonkin verran myös ihottumaa. Ja koska bakteerit ovat oppineet vastustuskykyisiksi useille tavallisimmille antibiooteille, on antibiootihoidon aloittamisen kynnyks pidettävä korkealla, alleviivaa Aino Ruohola.

Terveyskeskuksissa ja avosektorilla työskenteleville lääkäreille tutkimusryhmä toivoo kunnollisia välineitä tehdä vaatimaa diagnostiikkatyötä. - Lasten välikorvatulehduksen toteaminen ei ole helppoa, siksi siihen tarvitaan kunnollisia välineitä. Tämä ei myöskään ole työtä, jota voidaan tehdä pikapikaa liukuhihnalla, laadukkaaseen työskentelyyn lasten kanssa tarvitaan aina myös aikaa, viestittävät tutkijat.

Tutkimustyö kerätyn aineiston parissa jatkuu, valmisteilla on tällä hetkellä viisi väitöskirjaa.

Median silmässä

Kansainvälinen tiedejulkisuus toi Ruoholan ryhmän työlle kosolti näkyvyyttä. Lehden välittämä lehdistötiedote poiki juttuja ympäri maailmaa ja haastatteluja myös Pohjois-Amerikan mantereelta, mm. Reutersille ja suurelle kanadalaiselle tv-kanavalle. Kotimainen lehdistötilaisuus, joka järjestettiin Tyksissä sairaanhoitopiiriin tutkimustoimiston antamalla tuella poiki juttuja sekä paikallisiin että valtakunnallisiin medioihin.

- Tutkimustulosten tulkkauksen tuntui uskomattoman mukavalta, koska saimme tehdä sitä tiedotuksen ammattilaisen, tutkimustiedottaja Tuula Vainikaisen kanssa. Yhteinen työmme onnistui mielestäni erinomaisesti ja vastaaviin tilanteisiinkin saatiin oppia: asiat kannattaa sanoa mahdollisimman yksinkertaisesti ja keskittyä pääasioihin, toteaa Ruohola tyytyväisenä.

Tutkijanuran huippukohtia

Paula Tähtinen ja **Miia Laine** vastasivat lasten tutkimisesta ja asioivat perheiden kanssa. He saivat julkaisun myötä erinomaista nostetta väitöskirjaprojekteilleen. Nyt julkaistu työ oli molempien kolmas tieteellinen julkaisu.

Mainetta saaneen julkaisun ykköskirjoittaja Paula Tähtinen, joka tekee tutkimustyötä tällä hetkellä 1- ja 3-vuotiaiden lastensa hoidon ohella, innostui tutkimuksesta jo opiskeluaika-

Kuvat: Esa Halsinaho

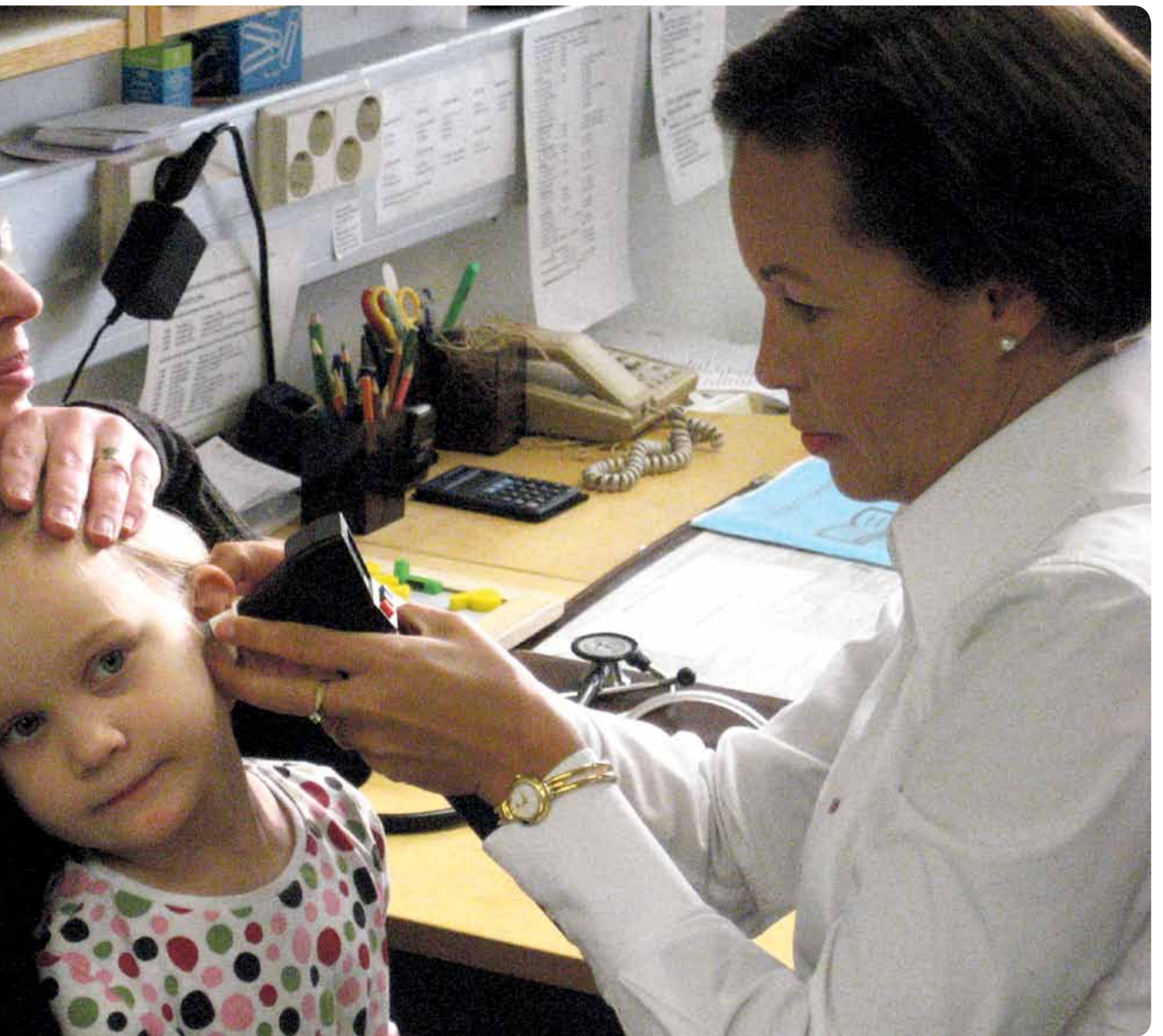
Aino Ruohola jälkikätkästä nelivuotiaan Kira Rantasalon korvia tympanometrillä, jonka hän soisi kuuluvan jokaisen lääkärin varustukseen. Hanna-äidin suojelevassa sylissä toimenpide sujui turvallisesti. (Huomaatko kuvassa virheen? Vastaus sivun alareunassa.)

na ja suoritti kliinisen tutkijalinjan perusopinnot yhteydessä.

- Tiesin, että haluan tehdä tutkimusta nimenomaan kliinisestä aiheesta, jonka tulokset ovat helposti sovellettavissa suoraan käytännön lääkärintyöhön. Kun ensimmäisen kerran kuulin Ainolta suunnitteilla olevasta korvatulehdus-tutkimuksesta, kiinnostuin heti. Pienen pohdinnan jälkeen ilmoitin halukkuudestani aloittaa väitöskirjatyö projektissa. Olen erikoistumassa lastentauteihin, joten sitäkin kautta lasten korvatulehdusten hoito vaikutti kiinnostavalta tutkimusalueelta. Nautin työskentelystä lasten kanssa. Lapsilta saa aina rehellisen palautteen omasta työstään niin hyvässä kuin pahassakin.

Kliinisen tutkijan työssä on alkuvaiheessa paljon haasteita, mutta kun asia kiinnostaa, sen eteen on valmis tekemään työtä:

- Meillä on vielä paljon kiinnostavia tutkimusaiheita ja -kysymyksiä jäljellä, joten työtä riittää useaksi vuodeksi eteenpäin. Aloittelevan tutkijan kannalta haastavinta taitaa olla rahoituksen järjestäminen. Apurahoja pitää hakea usealta eri säätiöltä, ja tutkimustyön suunnittelua hankaloittaa epävarmuus rahoituksen jatkumisesta. Yhtenäistetty hakuprosessi ja pidemmät apurahajaksot auttaisivat tässä ongelmassa. Onneksi

apurahansaajan sosiaaliturvaan on saatu parannus viime vuosi- en aikana. Omilta ohjaajilta ja kokeneemmilta kollegoilta saa usein kullannarvoisia neuvoja ja vinkkejä käytännön tutkimus- työhön. Myös tutkijakoulujen järjestämät koulutukset ovat olleet hyviä.

Tutkimus :
Paula A. Tähtinen, M.D., Miia K. Laine, M.D., Pentti Huovinen M.D., Ph.D., Jari Jalava Ph.D., Olli Ruuskanen M.D., Ph.D., and Aino Ruohola, M.D., Ph.D. : A Placebo-Controlled Trial of Antimicrobial Treatment for Acute Otitis Media. N Engl J Med 2011; 364:116.
Lisätietoa Pikkunorsututkimuksesta: www.korvatulehdustutkimus.fi

New England Journal of Medicine -lehden otiittitutkimuksen kir- joittajat vasemmalta: mikrobiologiasta vastannut FM Jari Jalava, tutkimuslääkäri Paula Tähtinen, professori, lasten infektiotautien osastonylilääkäri Olli Ruuskanen, ryhmän vetäjä LT, lastentautien erikoislääkäri Aino Ruohola, bakteriologian professori Pentti Huovi- nen ja tutkimuslääkäri Miia Laine.

Vastaus kuvatekstin kysymykseen: Välikorvan tutkimusta demonstroineella Aino Ruohollalla on normaalista tutkimustilanteesta poiketen rannekello ja sormukset. Hektisen tiedotustilanteen takia hän unohti ottaa ne pois ja hihatkin jäivät käärimättä. Käsihygienia ei siis toteutunut.

Työterveyshuollolle uusi johtava työterveyslääkäri

Tavoitteena työkyvyn hallinta ja yhtenäinen palvelutuotanto

Kirsi Lappi aloitti työnsä VSSHP:n johtavana työterveyslääkärinä tämän vuoden alussa. Työterveyshuollon lääkärikuntaa vahvistaa myös työnsä 12. tammikuuta aloittanut työterveyshuollon erikoislääkäri **Tuula Putus** 20 tunnin viikkotyöpanoksellaan.

Matti Hyypä

Pohjois-Karjalasta Varsinais-Suomeen

Kirsi Lappi syntyi 46 vuotta sitten Kesälahden kunnassa, joka sijaitsee Puruveden ja Karjalan Pyhäjärven välissä Pohjois-Karjalan maakunnassa lähellä itärajaa. Aviomiehen vuonna 1993 Piikkiöstä saama työpaikka toi Kuopiossa lääketiedettä opiskelleen Kirsi Lapin vuonna 1993 Varsinais-Suomeen ja Piikkiöön. Myöhemmin yleislääketieteeseen ja työterveyshuoltoon erikoistunut kahden lapsen äiti oli pitkään Kaarinan kaupungin terveyspalveluissa eritehtävissä, viimeksi työterveyshuollon yksikön ylilääkärinä.

– Kaarinan kaupungin lähes 1 700 työntekijän lisäksi

palvelujamme osti noin 200 muuta organisaatiota, joiden palveluksessa oli myös yhteensä noin 1 700 henkilöä.

Oikea aika

– Hain VSSHP:n johtavan työterveyslääkärin paikkaa, koska tässä iässä voi vielä hyvin suunnitella työuraansa eteenpäin. VSSHP:n lähes 6 500 työntekijän työterveyshuollon onnistuneen järjestämisen haasteet ovat tietenkin melkoiset. Turun seudulla työterveyshuollossa on koko ajan menossa kova kilpailu työterveyslääkäreistä. VSSHP:n viidestä työterveyslääkärin virasta on täytettyinä tällä hetkellä kolme ja puoli. Työterveyshuollossakin toimiva kokonaisuus edellyttää tietenkin monien terveydenhuollon

Kuvat: Matti Hyypä

Tuula Putus on tyytyväinen saadessaan hoitaa jälleen potilaita.

ammattiryhmien ja –henkilöiden yhteistyötä.

– Käytännössä joudumme ostamaan tällä hetkellä työterveyspalveluja eri puolilla sairaanhoitopiiriä. Akuutit sairaudet pyrimme hoitamaan yhdellä käyntikerralla siten, että turhat juoksut paikasta toiseen jäävät pois. Hoitoon pääsee saamamme palautteen mukaan yleensä melko nopeasti.

Työkyvyn hallinta ja yhtenäinen palvelutuotanto

– Työterveyshuollon tämän vuoden yksi painopistealue on työkyvyn hallinta, johon sisältyy muun muassa ikääntyneiden työssä jaksamisen tukeminen ja niin sanottu varhainen puuttuminen silloin kun merkkejä työkyvyn alenemisesta on olemassa. Myös tuki- ja liikuntaelinsairauksia pyritään ennaltaehkäisemään ja vähentämään.

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää Kirsi Lapin mielestä tehokasta palvelutuotannon yhtenäistämistä.

– Meidän on varmistettava, että esimerkiksi yleiskirjeissä annetut ohjeet ovat myös jokaisen yhteistyökumppanimme saatavilla. Työterveyshuollon tasapuoliset palvelut tulee järjestää pitkäkestoisella ratkaisulla hyvän työterveyshuollon käytäntöjen mukaisesti eri puolilla sairaanhoitopiiriä.

– Jatkamme myös sairauslomatilastoinnin ja –raportoinnin kehittämistä. Yhteistyötämme työsuojelun kanssa tiivistetään. Lisäksi työpaikkaselvityksiä ja ergonomisia selvityksiä tehdään entiseen tapaan – tässä muutamia keskeisiä tavoitteitamme.

Helppoja potilaita

Yleisen käsityksen mukaan terveydenhuollon ammattilaiset ovat erityisen huonoja potilaita. Kirsi Lappi ampuu käsityksen lennosta.

– Päinvastoin. Terveydenhuollon ammattilaiset eivät tule vastaanotolle turhaan tai joidenkin neutristä katsottujen oireiden perusteella. He ovat siinä mielessä helppoja potilaita. Toisaalta kyse on aina todellisista sairauksista tai vammoista, jotka vaativat asianmukaista hoitoa.

”Pidän potilastyöstä”

Professori ja työterveyshuollon erikoislääkäri Tuula Putus on tullut tunnetuksi julkisten rakennusten sisäilmaongelmien tutkijana ja asiantuntijana. Tällä hetkellä hän työskentelee 20 tuntia viikossa ”talkooapuna” työterveyshuollossa.

Tuula Putus on syntynyt 54 vuotta sitten Vehkalahden kunnassa, joka on vuoden 2003 alusta kuulunut Haminan kaupunkiin. Hän on naimisissa, mutta kaksi aikuista lasta ovat jo lentäneet omin siivin maailmalle perheen Raaseporin Tammissaaren kodista. Konkreettinen työ potilaiden kanssa tuntuu pitkän tutkijauran lomassa taas kiinnostavalta.

– Olen aina pitänyt potilastyöstä. Siksi lähdin mielelläni

SARVESTA HÄRKÄÄ

Jari Lehdonkivi
KTN:n koordinoiva plm.
VSSHP

Pääluottamusmiehet kirjoittavat tällä palstalla vuorotellen ajankohtaisista aiheista.

Tuoreen pääluottamusmiehen tervehdys

Työntekijöiden syystä tai toisesta lähtiessä jää toiminnan jatkuessa samana vajausta resursseihin.

Seuraava ajankohtaisuus on omasta työhuoneesta. KTN:n pitkäaikainen pääluottamusmies Jorma Salmi jäi ansaitulle lomalle jatkaen siitä eläkkeelle. Ja minun jatkaessani KTN:n plm:nä tulee uusia asioita ja kokouksia vastaan.

Ensin tietoja viestintälaittehuollosta, esimerkkinä järjestelmät ja laitteet, joihin apua annamme: hoitajakutsut, puhelin, faksi, tv:t, palohälytyksen tullessa pitää rientää keskukselle, onko kyse ”teknisestä viasta” vai oikeasta palosta. Päällekarkaushälytysjärjestelmän vioittuessa kuuluu sekin kiireisenä hoidettaviin. Jonkin vioittuessa pitää selvittää, koskeeko se pientä vai isoa joukkoa ja kuinka tärkeä asia on turvallisuuden kan-

nalta. Hoitajakutsu on yleensä aina kiireinen, kun potilaan tarvitsema avunpyyntö ei välity hoitajille. Siinä saa hallituksen kokous tai alkava auditorion tilaisuus odottaa, vaikkei tykistä kuvaa saataisikaan.

Meitä oli vuodenvaihteeseen 4 tekemässä tehtäviä. Jorman jääminen eläkelomalle ja se, että 2 vuotta talossa oppinut ahkera harjoittelija ei saanut jatko-pestiä eikä häntä valittu avoimeen toimeen, aiheuttivat meille työvoimapulan ja työpönan kasvun.

Minä ja Jouko olemme kahdestaan tehneet minkä ehdimme. Todella paljon menee aikaa ns. paperitöihin ja perustoimintaan, tarkistetuissa laskuissakin tulee esiin ihmeellisyksiä. Isot firmat lähettävät laskuja, joista ei selviä tarkasti mistä laskutetaan. Näitä kun kyselee, on useasta selvinnyt, että palvelu on irtisa-

nottu aikoja sitten. Montakohan aiheetonta laskua TYKSissäkin maksetaan?

Tähän päälle vielä pitkään tiedossa ollut puhelinvaihteen päivitys. Se poiki meille uskomattoman määrän puheluita ja työpöytätyötä. Faksit – joita ei kuulemma enää käytetä – ovat puheluiden perusteella jollain osastolla se tärkein laite. Jotta faksit lähtisivät myös ulkomaailmaan, pitää laitteiden nopeus pudottaa tässä uudessa järjestelmässä. Vanhahkot toimivat ongelmitta, mutta nämä uudemmat pitää muuttaa.

Vuodenvaihte oli myös uusien televisioiden aikaa, ja jostain syystä myös moni keskuskellojärjestelmän kello on väärässä ajassa. Niin, ja ristitykennät vielä lisänä. Turun kaapelitelevisiokin muisti meitä: helmikuun alusta jäivät näkymättä mainosrahoitteiset

Akuutit sairaudet pyrimme hoitamaan yhdellä käyntikerralla siten, että turhat juoksut paikasta toiseen jäävät pois, lupaa Kirsi Lappi.

rähän tehtävään, varsinkin kun jakso sopii hyvin muihin aikatauluihini. Vaikka aloitin työni vasta 12. tammikuuta, olen jo huomannut viihtyvänä täällä hyvin – saan hoitaa potilaita, henkilöstö on mukavaa ja työyhteisön koko toiminta päämäärähakuista.

Sisäilmaongelmat Tuula Putus kohtasi konkreettisesti ollessaan mukana silloisen Kansanterveyslaitoksen vuonna 1999 julkaisemassa Kuopion yliopistollista sairaalaa koskeneessa tutkimuksessa ”Sairaalarakennusten erityispiirteet kosteus- ja homeongelmien ratkaisemisessa”. Sisäilmaongelmien tutkimus voi tulla eteen nykyisessäkin tehtävässä.

– Mahdollisesti tutkimme, kuinka suuri apu huonekohtaisilla ilmanpuhdistimilla voisi olla sisäilman laadun parantamisessa.

ohjelmat ilman taulutelevisioiden kanavien uudelleen hakua. Analogiset muuntimet ehdimme ohjelmoida, eli vanhoissa televisioissa pitäisi MTV3:n ja Nelosen ohjelmien näkyä.

Uusi ammattimies on valittu ja tulossa oppiin ja huoltomestariin hakusessa. Toivottavasti näillä saadaan palvelu vastaamaan kysyntään. Muuten jono kasvaa ja tilaajat harmittelevat, miksi ei mitään tapahdu.

Edellä oleva on esimerkki siitä, että työntekijät pitää ottaa oppiin jo ennen edellisten lähtöä. Erittäin huono malli on vähentää työntekijöitä ja lisätä töitä.

Anteeksi, asiakkaat, jotka joudutte asiasta kärsimään.

Mihin yhteyttä, jos sairastut

YHTEYDENOTOT SEURAAVASTI:

VSSH työterveyshuolto

Kantasairaalan toimipiste Hämeenkatu 4
– työperäiset sairaudet, veritapaturmat, terveystarkastukset, päihdeasiat
Yhteys puhelimitse, puh. 313 1162

Muulla tuotettu työterveyshuolto

– jatkuu entisen toimintamallin mukaisesti
– katso ystävällisesti yhteyshenkilöt oheisesta erittelystä

TYÖTERVEYSHUOLLON PIIRISSÄ OLEVIEN HENKILÖIDEN SAIRASTUESSA ÄKILLISESTI:

TYKS Kantasairaala, Paimion sairaala, Raision sairaala ja Turunmaan sairaala

Yhteydenotot:
Lääkäriasema Pulssi, Humalistonkatu 9–11
puh: 261 6300 klo 7–20
asiakas ottaa itse suoraan yhteyttä Pulssiin
• vastaanottoajat klo 8–16
• vastaanottoaikoja on saatavilla vain rajoitettu määrä
– oma terveyskeskus
– ns. emailloitus, jolla voi olla pois 1–3 päivää (5 kertaa vuodessa)

Loimaan aluesairaala

Yhteydenotot virka-aikana: oma työterveyshuolto, Seppälänkatu 15–17, puh. 314 3985
– oma terveyskeskus
– ns. emailloitus

Salon aluesairaala, Halikon sairaala

Yhteydenotot virka-aikana: oma työterveyshuolto, Sairaalanatie 9, E-talo
puh. 314 4472. Halikko puh. 314 5472
– oma terveyskeskus
– ns. emailloitus

TYKS Vakka-Suomen sairaala

Yhteydenotot: Uudenkaupungin terveyskeskuksen työterveyshuolto
Terveystie 4, puh. 845 151
– oma terveyskeskus
– ns. emailloitus

SAPAn henkilöstö

Yhteydenotot: Terveystalo Turku, Aninkaistenkatu 13, Turku
puh: 030 6000 klo 7.30–20.00
– oma terveyskeskus
– ns. emailloitus

Vapaa-ajan tapaturmat, raskauteen ja naistentauteihin liittyvät yhteydenotot sekä vapaa-ajan rokotukset eivät kuulu työterveyshuoltoon.

Työtapaturmat: yhteys omaan tapaturma-asiamiehen (tiedot löytyvät intrasta: Henkilöstöasiat/Työsuojelu), jotka ovat paikalla virka-aikana. Kiireelliseen hoitoon voi hakeutua valitsemaansa terveydenhuoltoyksikköön (terveyskeskus tai yksityinen) ilman vakuutustodistusta. Tapaturma-asiamieheltä saa vakuutustodistuksen, joka oikeuttaa hoitavaa yksikköä veloittamaan hoidon kulut vakuutusyhtiöltä.

Oma terveyskeskus

– pitkäaikaissairaudet esim. diabetes, kolesteroliongelmat, verenpaine, kilpirauhassairaudet

leikkaa talteen ✂

VSSHPLÄINEN LIIKU KUNTOVITOSELLA

Lauantaina 28.5.2011 klo 11
Turun urheilupuiston yläkentälle

- Tyksin henkilökuntaneuvosto sponsoroii reilusti naisten kuntovitosella osallistuvia
- Hinta vain 20€ (norm 35€)
- Lähtöpaikalla VSSHPLäisillä oma kokoontumisteltta
- Parasta on kerätä oma joukkue
- Täyttäkää ilmoittautumislomake huolellisesti etukäteen ja varatkaa tasarahat
- Lomakkeet ja rahat tyksin A-sairaalan kanttiniin ehdottomasti viimeistään 18.4. mennessä

HENKILÖKUNTANEUVOSTOLLA VSSHPLÄISILLE YLLÄTYSLAHJA!

Kaikkille osallistujille lähetetään toukokuun alussa kirje, joka sisältää osallistumisohteet

Tutkijat lina Rantanen ja Risto Tuominen kehottavat tarkkaan pohtimaan sairauspoissaolojen vähentämisestä koituvia hyötyjä ja haittoja.

Kuva: Markku Näveri

Henkilökunnan sairastaminen on monisäikeinen ongelma

Sairastamisesta johtuvat poissaolot aiheuttavat työpaikoilla järjestelyongelmia ja töiden kasautumista. Lisäksi niistä aiheutuu erilaisia kustannuksia työnantajalle. Toimet sairauslomien vähentämiseksi eivät välttämättä tuokaan odotettuja parannuksia, koska niistä saattaa seurata sairaana työskentelyä, johon liittyy omat ongelmansa.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueella toteutetussa tutkimuksessa selvitettiin lääkäreiden ja hoitajien työskentelyä sairaana sekä sairauspoissaoloja. Terveystieteiden professori Risto Tuomisen johdolla toteutetun tutkimuksen tulokset on juuri julkaistu kansainvälisessä Int Arch Occup Environ Health -lehdessä.

Tutkimuksen mukaan terveydenhuollon henkilökunnan työskentely sairaana oli sairauspoissaoloja yleisempää. Vastaajista 37 % ilmoitti tullessa töihin viimeksi kuluneen neljän viikon aikana huolimatta siitä, että oman arvionsa mukaan heidän olisi terveydellisistä syistä pitänyt jäädä kotiin. Sairaana oli työskennelty keskimäärin 16 tuntia neljän viikon aikana. Vastaajat arvioivat työtehonsa alentuneen keskimäärin 45 % sairaana työskentelyn aikana. Jokaista työntekijää kohden arvioitiin sairaana työskentelystä aiheutuvan 274 euron tuotannonmenetys neljän viikon ajanjaksolla.

– Suhteutettuna koko sairaanhoitopiirin lääkäri- ja hoitajahenkilökuntaan voidaan karkeasti arvioida, että sairaana työskentelystä koituu joka kuukausi sairaanhoitopiirille noin 1–1,4 miljoonan euron tuotannolliset menetykset, toteaa LK Iina Rantanen tutkimusryhmästä. – Näitä tuotannon menetyksiä ei juurikaan edes näy kirjanpidossa, hän täydentää

Sairauspoissaoloja oli viimeksi kuluneen neljän viikon aikana kertynyt 23 %:lle vastaajista, keskimäärin 20 tuntia. Näistä aiheutuneet tuotannolliset menetykset neljän viikon ajanjaksolle olivat 374 euroa jokaista työntekijää kohden.

– Tämä puolestaan aiheuttaa sairaanhoitopiirille arviolta 1,3–2 miljoonan euron tuotannon menetykset joka kuukausi, Rantanen toteaa.

Työoloja kannattaa kohentaa

Tyytyväisyys omaan työhön vaikutti tutkimuksen mukaan olevan kaikkein merkittävin tekijä, joka vähensi työntekijöiden todennäköisyyttä olla sairaana töissä. Työstä

poissaoloja oli puolestaan harvemmin yksivuorotyötä kuin kaksi- tai kolmivuorotyötä tekevillä.

– Kyllä vahvasti näyttäisi siltä, että työolojen parantamiseksi tehtävät ponnistukset voivat onnistuessaan hyvinkin tuoda uhratut panokset moninkertaisina takaisin, pohdiskelee professori Tuominen. – Vuorotyön ongelmat ovat tulleet esiin jo lukuisissa aiemmissa tutkimuksissa. Ihmiset kuitenkin sairastavat 24/7, eikä vuorotyöstä sairaaloissa voida luopua, tuskin vähentääkään. Sen mukanaan tuomia monia ongelmia varmasti pyritään koko ajan vähentämään, mikä on hyvä asia.

Pyrkimykset sairauspoissaolojen vähentämiseen saattavat Rantanen ja Tuomisen mukaan johtaa sairaana työskentelyn lisääntymiseen. Heidän mielestään tulisikin tarkkaan arvioida, milloin sairauspoissaolojen lyhentämisestä saadaan todellista hyötyä ja milloin on suuri vaara aikaansaada nimellistä hyötyä poissaolopäivien vähentymisenä, mutta siitä seuraakin sairaana työskentelyn lisääntymistä.

– Vasemmassa taskussa näyttäisi olevan enemmän rahaa, mutta se johtuukin vain siitä, että sinne on siirretty rahoja oikeasta taskusta, kuvaavat Rantanen ja Tuominen tällaisen tilanteen talousvaikutuksia.

Tasapainottelua

Etenkin terveydenhuollossa sairaana työskentelystä voi koitua muitakin merkittäviä haittoja. Potilasturvallisuus mm. saattaa vaarantua, mikäli henkilökunta voi infektoida potilaita.

Tasapainottelu sairaana työskentelyn ja sairauspoissaolon välillä on monelle työntekijälle epäilemättä hankala paikka. Paine ja kiire työpaikalla asettavat työvelvoitteita, ja poissaolo vyöryttää enemmän työtehtäviä yksikön toisille työntekijöille. Sairauslomien pituuksia tulisi optimoida. Liian pitkät sairauslomat aiheuttavat turhaa tuotannon menetystä, mutta liian lyhyt sairausloma sairaana työskentelyn lisääntymistä.

Risto Tuominen

Kaksi kommenttia

Perustehtävää tekevän hoitohenkilöstön näkökulmasta ei voi sanoa, että työt kasautuvat poissaolojen vuoksi, vaan ne tehdään pienemmällä henkilökuntamäärällä joka tapauksessa. Itse ottaisin poissaoloihin sen näkökulman, miten ne vaikuttavat hoidon laatuun.

Kolmivuorotyön haitat tunnetaan, mutta työntekijän näkökulmasta olisi tarpeellista tietää, miten sairaana työskentely vaikuttaa hänen terveyteensä. Varhaisella puuttumisella työpaikkojen terveysongelmiin ja niiden syihin on vaikutusta niin sairauspoissaoloihin kuin sairaana työskentelyynkin. Tämä saatsaus tuo varmasti taloudellista hyötyä.

Sairaalassa hoidetaan potilaita kaikkina vuorokauden aikoina kolmivuorotyössä, mikä tutkimusten mukaan lisää työstä poissaoloja. Työolojen parantamiseksi monella osastolla on otettu huomioon työaikaergonomia (mm. nopea eteenpäin kiertävä lista, yhtenäiset vapaajaksot, säännöllisyys, työvuoroitoiden huomioiminen jne.). Työvuorolistan laatijan haasteena on sovittaa tämä kaikki yhteen, mikä ei aina ole helppoa.

Marjo Kauppila
ylihoitaja
naistentautien ja synnytysten klinikka

Sairaana työssä oleminen ei tietenkään ole toivottava asia, mutta valitettavasti tilanne tällä hetkellä on sellainen, että sijaisia sairaana olevan työntekijän korvaajaksi on erittäin vaikea saada. Tällöin työntekijämme, jotka ovat hyvin vastuuntuntoisia, eivät halua jäädä kotiin, vaan haluavat tulla auttamaan työkaveriinsa, koska muuten edes tuota alentunutta työpanosta ei olisi saatavilla.

Jouduttaisiin toimimaan puutteellisin voimavaroin ja työhön jäävät uupuvat. Kustannusanalyysin tekeminen tästä tilanteesta ei ole ollenkaan yksinkertaista, koska siinä pitäisi ottaa huomioon, että sijaista ei saada ja se aiheuttaa seurannaisvaikutuksia, jotka ovat kustannuksellisesti epäedullisia.

Ilkka Kantola
hallinnollinen osastonylilääkäri
sisätautien klinikka

Iso ja innostava haaste!

Tärkeää on saada henkilöstö luottamaan siihen, että me yhdessä teemme tästä parhaan mahdollisen työpaikan, sanoo tulevan yhteispäivystyksen johtajaksi valittu **Päivi Lucenius** alueella.

Teksti: Juha Syrjä

Lääketieteen lisensiaatti, anesthesiologian ja tehohoidon erikoislääkäri Päivi Lucenius valittiin tammikuun lopussa VSSHP:n ensihoidon ja päivystyspalveluiden liikelaitoksen toimitusjohtajaksi. Pesti on melkoisen haastava, koska liikelaitosmalli on tällä sektorilla täysin uusi. Akuuttipotilaan koko hoitoketjua päästään kehittämään ensimmäistä kertaa näin suuressa mittakaavassa. Sairaanhoidopiiriin valtuusto päättää liikelaitoksen perustamisesta tulevina kesinä.

– Tämä on valtavan mielenkiintoinen haaste olla luomassa ja kehittämässä jotain aivan uutta. Hain tätä työtä, koska tunnen pystyväni hyödyntämään tämän alan vahvaa substanssiosaamistani ja kokemustani. Luotan yhteistyökykyihini ja verkostoitumistaitoihini, jotta uusi liikelaitos vakiinnuttaa paikkansa ensihoito- ja päivystyspalveluiden laadukkaana tuottajana alueella.

Monipuolinen kokemus

Viime kuukaudet Päivi Lucenius on toiminut VSSHP:n T-Pro-hankkeen kehityslääkärinä. Sitä ennen hän toimi Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin yhteispäivystyksen eli Acutan erikoissairaanhoiton päivystyksessä vastuualuejohtajana. Lucenius on toiminut ensihoidon vastuulääkärinä sekä Pirkanmaan että Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirissä. Hän on työskennellyt teho-osaston erikoislääkärinä, päivystävänä lääkärinä Medihelissä ja aluesairaaloissa sekä tehnyt lääkärintyötä myös sairaaloiden vuodeosastoilla ja terveyskeskuksissa.

– Pidän erityisen tarkoituksenmukaisena, että tulevassa mallissa akuuttihoitopotilaan koko hoitoketju saadaan yhden organisaation alle. Eli erikoissairaanhoiton ja perusterveydenhuollon päivystyksen lisäksi siihen liittyvät saumattomasti myös ensihoito ja potilaille annettava puhelinneuvonta. Uusi liikelaitos haluaa tehdä tiivistä yhteistyötä aluesairaaloitten ja terveyskeskusten päivystysten kanssa koko sairaanhoitopiiriin

Työntekijöiden ääni kuuluviin

T-sairaalan on määrä valmistua joulukuussa 2012 ja uuden yhteispäivystyksen pitäisi aloittaa alkuvuodesta 2013. Monien mielestä aikataulu on lähes pelottavan tiukka.

– Uskon vakaasti, että keväällä 2013 yhteispäivystys on valmiina. Kaikki, jotka tässä ovat mukana, tietävät, että työtä on erittäin paljon.

Päivi Luceniusen seuraavat omat työtehtävät ovat kirkkaana mielessä.

– Lähtötulevaisuuden tehtäviäni on liikelaitoksen perustamiseen liittyvien asioiden lisäksi ottaa henkilökohdaisesti yhteyttä kaikkiin yhteistyökumppaneihin, etenkin kuntapuolella. Tärkeää on myös se, että minulla on välitön ja luottamuksellinen yhteys henkilöstöön, tällä hetkellä lähinnä Turun kaupungin terveyskeskuspäivystyksen ja TYKSin ensiavun ammattilaisiin. Myöhemmin mukaan tulevat myös sairaankuljettajat. Ilman hyviä, osaavia ja motivoituneita työntekijöitä tämäkään toiminta ei menesty. Tärkeintä on saada henkilöstö uskomaan siihen, että me yhdessä teemme tästä loistavan työpaikan.

– Onnistumisen kannalta on ratkaisevaa, että henkilöstö saa mahdollisimman tarkkaa tietoa siitä, mitä muutoksia on tulossa ja mitä johto pohtii. Työntekijöiden äänen pitää kuulua, jolloin he huomaavat, että niitä asioita, joita he pohtivat, yritetään tosissaan ratkaista ja viedä eteenpäin. Näin isossa muutoksessa myös ylimmän johdon täytyy olla erittäin sitoutunut.

– Haluaisin uuden liikelaitoksen toimivan niin, että siellä työskentelevillä ammattilaisilla on mahdollisuus vaikuttaa siihen, miten työ tehdään niin, että se on kaikkein tehokkain, turvallisinta ja laadukkainta. Minun tehtäväni on luoda puitteet ja resurssit. Henkilöstön kuuluu lisäksi ehdottomasti saada hyvästä työstä kunnon palkka. Kaikki nämä aikaansaavat toivottavasti sen, että henkilöstö viihtyy ja työpaikasta tulee

– Uskon vakaasti, että keväällä 2013 yhteispäivystys on valmiina, sanoo tulevan yhteispäivystyksen johtajaksi valittu Päivi Lucenius.

houkutteleva, Päivi Lucenius visioi.

Kokeneet erikoislääkärit etulinjaan

Millä tavalla T-sairaalan tuleva yhteispäivystys eroaa pian kaksi vuotta toimineesta Taysin Acutasta?

– Meillä ei ole mitään raja-aitaa erikoissairaanhoiton ja perusterveydenhuollon välillä. Acutassa toimii käytännössä rinnakkaispäivystys, jonne on tuotu kaksi päivystystä fyysisesti vierekkäin. Se on paljon kankeampi systeemi kuin TYKSiin tuleva todellinen ja aito yhteispäivystys.

– Meillä potilasta ei liikutella turhan päiten eikä tarpeettomia lähteitä tehdä. Henkilöstö liikkuu tarpeen mukaan hoitoyksiköstä toiseen. Potilaita ei leimata ikään kuin terveyskeskuspotilaiksi tai erikoissairaanhoiton potilaiksi. Kaikki ovat päivystyspotilaita, jotka tutkitaan ja hoidetaan oireenmukaisessa päivystysalueen hoitoyksikössä tai mahdollisesti päivystysosastolla. Sen jälkeen päätetään, minne potilas lopulta päätyy; riittääkö pelkkä käynti päivystyksessä ja kotiutus, vai otetaanko hänet sisään sairaalaan. Ja kaikki toiminta perustuu tiimityöhön.

– Tarkoituksemme on saada mahdollisimman paljon kokeneita erikoislääkäreitä päivystyksen etulinjaan. Tämä tietenkin edellyttää, että palkkaussasiat saadaan mallilleen. Kokeneet erikoislääkärit etulinjassa mahdollistavat sen, että hoito suuntautuu heti alusta asti oikein eikä resurssia tuhlaata. Turhia tutkimuksia ei tehdä, eikä potilaita oteta suotta osastolle.

Pitkässä juoksussa tämä säästää terveydenhuollon kokonaiskustannuksia, Päivi Lucenius sanoo.

Kuva: Juha Syrjä

Eila Honkavaara taitaa toistokatetroinnin

Markku Näveri

Urologian valtakunnallisilla talvipäivillä helmikuussa julkistettiin mm. Vuoden toistokatetroija –kiertopalkinnon saaja. Valinta tiesi paikkansa, sillä se osui TYKSin urologian poliklinikan uroterapeuttiin **Eila Honkavaaraan**.

Uroterapeutiksi vuonna 2002 valmistunut Eila ohjaa rakon tyhjenemisongelmista kärsiviä potilaita toistokatetrointiin. Sitä on Eilan mukaan helppo potilaille markkinoida, koska siitä koitua hyöty on suuri. Lisäksi katetroinnin oppivat lähes kaikki.

– Heille opetetaan sekä teoriaa että tekniikkaa kädestä pitäen, ja myös kontrollikäynnin varmistetaan katetroinnin sujuminen. Ohjaajan on omattava vankka ammattitaito, tunnettava anatomia sekä osattava kommunikoida potilaiden kanssa.

Eila ei panttaa tietojaan ja taitojaan, vaan kouluttaa myös sekä oman että sairaalan muiden yksiköiden henkilökuntaa. Oma ammattitaitoaan hän ylläpitää jatkuvalla koulutautumisella.

Paitsi mainetta, kunniaa ja kiertopalkinnon, Vuoden toistokatetroija saa 1000 euron koulutautumissipendin.

– Se tulee tarpeeseen, kun talon koulutusmäärärahat ovat mität ovat, Eila nauraa.

Palkitseminen tietysti lämmittää Eilan mieltä ja kannustaa jatkamaan rankkaa ja vastuullista työtä. Mutta melkein päemmän häntä lämmittää potilailta tullut kiitos.

Vuoden toistokatetroija Eila Honkavaara ja kiertopalkinto.

Kuva: Markku Näveri

30-VUOTTA TEHYLÄISTÄ EDUNVALVONTAA

11.4.2011 TYKSin T-sairaalan Auditorio

- 8.30-9.00 Aamukahvit
9.00-9.05 Koulutuspäivän avaus/ Jussi Rantanen Tehy TYKS plm
9.05-10.00 Tehy nyt ja tulevaisuudessa
Rauno Vesivalo/ Tehyn varapuheenjohtaja
10.00-10.45 Tehyn paikallinen edunvalvonta/
Mirja Hovirinta VSSHP Tehyn koordinoiva plm
10.45-11.15 Tehyn luottamusmiehet - edunvalvonnan eturivissä/
Jussi Rantanen Tehy TYKS plm
11.15-12.15 Lounas
12.15-12.45 Paikallisesti toisin sovittu
Saana Leppä, VSSHP:n neuvottelupäällikkö
2.45-13.15 Henkilöstöasioiden käsikirja, luennoitsija avoin
13.15-14.15 Iltapäiväkahvit
14.15-15.00 Tehy sopimus ja tulevat palkankorotukset, Plm Mirja Hovirinta
Yhteenveto päivästä

Ilmoita osallistumisestasi koulutusohjelman kautta
1.4.2011 mennessä. Koulutuspäivä on V-S sairaanhoitopiiriin keskitettyä koulutusta = K-päivä.
Kaikki Tehy-asioista kiinnostuneet
TERVETULOA

Också neurologen kan ge goda nyheter

Åbolands sjukhus har fått utökade resurser för sin neurologmottagning. Man har valt att ungefär fördubbla neurologen **Riitta Rinnes** engagemang. Sjukhuset köper hennes tjänster.

Mathias Luther

Rinne, 57, började som neurolog på Åbolands sjukhus i april 2009 i samma veva som hon blev fri yrkesutövare.

Hon har också mottagning på Mehiläinen, hos Skärgårdsdoktorn i Pargas och i mindre utsträckning på Pulssi i Åbo.

På Åbolands sjukhus hinner Rinne med 8-9 patienter på en torsdag, som är hennes poliklinikdag. Tidigare hade hon haft ungefär hälften så lång mottagningstid en kväll i veckan.

Rinne var läkare på ms-centret i Masku från 1992 till 2009.

– Då lärde jag känna ms ganska väl, och också en hel del mera sällsynta sjukdomar, säger hon.

Före det var hon i fyra år föreläsare i neurologi i Tromsø, vilket gör att norska finns bland hennes språkkunskaper. Hon studerade i Uleåborg.

Neurologi fastnade hon för "eftersom den är så logisk".

Men länge var den också ganska sorglig. Ett antal neurolo-

giska skador och sjukdomar kunde man knappast påverka alls och nervskador var irreparabla.

Mera aktivitet

– Det har förändrats väldigt mycket. Det finns nya mediciner för epilepsi och det finns mediciner som bromsar multipel-skleros. Också Parkinsonmedicinerna ger mera livskvalitet.

– En stor sak är att man börjat med trombolysbehandling för cirkulationsrubbingar i hjärnan.

– De sker förstås på ÅUCS och inte här, men allt det här ger också anledning till en hoppfullare inställning. Vården har blivit mera aktiv, säger Riitta Rinne.

Många neurologiska sjukdomsfall beror mest på arv, och neurologiska skador i trafiken eller andra olyckor kan drabba vem som helst. Men riskerna ökar med allmänt dålig livsföring och matvanor som medför högt blodtryck, övervikt och höga fettvärden.

På Åbolands sjukhus görs inga brådskande undersökningar – kön är fortfarande 13 veckor lång, fast den förhoppningsvis är på väg att förkortas.

Mängden patienter förefaller bara att öka då befolkningen blir äldre. Men patientkön växer också för att man nu kan och vill försöka förstå och bota sådana symptom som tidigare inte undersöktes.

Långa råd

Åbolands sjukhus neurolog tar sig an patienter med huvudvärk och svindel, patienter med smärtsyndrom, problem med minne och koncentration eller med skakningar, svaghet, domningar, trötthet och sömnproblem.

Differentialdiagnostik gör Rinne för både Alzheimers och Parkinsons sjukdom.

Hon planerar också rehabilitering av patienter med olika kroniska neurologiska problem. De kan ha hjärnskador pga olyckor, tumörer eller cirkulationsrubbingar, de kan vara ms-patienter, patienter med polyneuropatier, andra neuroimmunologiska sjukdomar, myastenia gravis och andra muskelsjukdomar.

De nya fina medicinerna kräver ofta noggrann dosering. Det är också viktigt att patienten eller någon anhörig ordentligt orienteras i hur medicinen skall användas, säger Riitta Rinne.

Mottagningstiden på 45 minuter brukar inte kännas för lång.

Bild: Mathias Luthet

Riitta Rinne konsulterar en växande skara neurologiska patienter på Åbolands sjukhus.

SANASTO

Anhörig – omainen

Cirkulationsrubbing – verenkiertohäiriö

Domningar – puutumista

Dosering – annostus

Hjärnskada – aivovaurio

Mottagningstid – vastaanotto(aika)

Muskelsjukdom – lihastauti

Polyneuropati – ääreishermoston sairaus

Skakningar – vapina

Störning – häiriö

Svindel – huimaus (myös huijaus)

Trombolys – liuotushoito

Tumör – kasvain

Tuoreet työnohjaajat sulkeutuivat suosioon: Hanna Saarela, psykiatrian tulosalue, Tarja Salo, Medbit ja Pekka Vepsäläinen, työsuojelu.

Työnohjaus on oman työn kehittämistä

Työnohjaus on oman työn tutkimista, arviointia ja kehittämistä, joka tapahtuu koulutetun työnohjaajan avulla. Se on työhön, työyhteisöön ja omaan työrooliin liittyvien kysymysten, kokemusten ja tunteiden yhdessä tulkitsemista ja jäsentämistä.

Työnohjauksessa ohjattava pohtii suhdettaan työhönsä. Ohjaaja ja mahdolliset muut osallistujat auttavat ohjattavaa näkemään itsensä ja työnsä entistä tarkemmin ja selvemmin.

Työnohjaus on vuorovaikutusta, jossa sekä ohjaaja että ohjattavat oppivat toisiltaan.

Työnohjaus auttaa jaksamaan työssä ja pysymään terveenä.

Ja miten se toimii

Työnohjausta voidaan antaa yksilölle, ryhmälle tai koko työyhteisölle. Työnohjausryhmän jäsenet voivat olla saman työpaikan eri yksiköistä, jopa eri työpaikoista. Ryhmän jäsenet

ovat silloin saman ammatin edustajia, tai yhdistävä tekijä on toimiala.

Etukäteen selkeästi määritellyt tavoitteet auttavat työnohjausta onnistumaan. Työnohjaukseen osallistuvat päättävät tavoitteista, usein työnohjausryhmän ensimmäisissä tapaamisissa. Tavoitteita voidaan prosessin kuluessa tarkistaa.

Yleensä työnohjaus kestää vähintään vuoden: vaatii aikaa, jos halutaan muuttaa työryhmän tai työyhteisön toimintatapoja tai jos yksilö haluaa kehittyä ammatillisesti.

Usein työnohjaukseen osallistutaan 15–20 kertaa 1–1,5 tuntia kerrallaan. Ryhmät kokoontuvat yleensä parin kolmen viikon välein. Työnohjaajat suosittelevat työnohjauksen kestoksi vuodes-

ta kahteen vuotta.

Työnohjausryhmän ihannekoko on 3–6 ohjattavaa. Noin Suomen Työnohjaajat ry:n kotisivuilla kuvataan työnohjausta.

Tukea ja resursseja

Viime marraskuussa valmistui VSSH:lle jälleen kolme uutta työnohjaajaa (kuvassa).

Työnohjaajia on sairaanhoitopiirissämme koulutettu jo vuosia, vaikkakin poistumaa on jatkuvasti eikä vähiten sen takia, että VSSH:n sisäiset työnohjaajat toimivat oman toimensa ohella. Valitettavan usein perustehtävän hoitaminen ei mahdollista työnohjaajan työtä työn ohessa. Monet ovat vähentäneet antamaansa työnohjausta tai lopettaneet työnohjauksen kokonaan, koska se aiheuttaa ristiriitoja työyhteisössä. "Kuka menetetyt työpanoksen korvaa?"

Tämä on mielestäni valitettavaa haaskausta: hyvä ja tärkeä koulutus menee heidän kohdallaan hukkaan, ainakin VSSH:n osalta.

Työn haasteellisuus ja resurssien niukkuus näkyvät selvästi työnohjauksen tarpeena työyhteisöissä.

Työnohjauskelle pitäisi antaa se arvo mikä sille kuuluu, resursseja pitää mielestäni lisätä, jotta monet hakkaat saavat työnohjausta.

Tuntuu haaskaukselta, että niin moni luopuu työnohjausten tekemisestä. Tukemalla työnohjaajia eri tavoin voidaan työnohjausta edistää, ja samalla edistetään työyhteisöjen hyvinvointia ja kehittymistä entistä paremmiksi

Me valmistuneet työnohjaajat olemme koko sh-piirin työnteekijöiden käytössä.

Kaikkien työnohjaajien nimet löydät intrasta (henkilöstöasiat/työnohjaus). Työnohjaus voidaan aloittaa esimiehen luvalla.

Pekka Vepsäläinen
VSSH:n koordinoiva työsuojelvaltuutettu
työnohjaaja

TYKS-säätiöltä apurahoja kliiniseen tutkimukseen

Tuula Vainikainen

TYKS-säätiö jakoi 9.2.2011 apurahoja 15 kliiniselle tutkijalle. Apurahoja jaettiin sekä väitöskirjatutkijoille että tohtorintutkimonsa suorittaneille eli ns. post-doc-tutkijoille.

- Nuorten väitöskirjatutkijoiden on usein kerättävä elantonsa apurahoista. Sairaalatyön ohella kliinisen tutkimuksen tekeminen on työstä myös jo virassa oleville lääkäreille, siksi mahdollisuus edistää tutkimustyön etenemistä esimerkiksi virkavapauden turvin on tärkeää, selvittää säätiön toiminnanjohtaja, professori **Olli Ruuskanen**.

- TYKS-säätiön apurahat antavat mahdollisuuden keskittyä tutkimustyöhön määrääjän. Säätiö haluaa myös tukea ulkomailla suoritettavaa tutkimustyötä ja tarjota mahdollisuuden osallistua tutkimuksen kannalta tärkeisiin ulkomaisiin kongresseihin, Ruuskanen toteaa.

Tämänvuotisessa jaossa apurahan sai TYKS-säätiöltä 15 tutkijaa. Muun muassa terveystieteiden tohtori **Anna Axelin** sai apurahan Kalifornian yliopistossa tehtävään keskoslasten kipua koskevaan jatkokäytökseen. LL, synnytys- ja naistentautien erikoislääkäri **Nanneli Pallasmaa** sai tukea keisarileikkausta ja synnytystapaa koskevaan väitöskirjatyöhön. LL **Minna Lukkarisen** saama apuraha kohdistuu VINKU-tutkimukseen kuuluvaan lasten influenssan ja astman yhteyttä selvittävään väitöskirjatyöhön.

Yhteensä 60.000 euron tukipotti

TYKS-säätiön apurahojen kokonaissumma on 40 000 € ja apuraha myönnettiin 15 tutkijalle. TYKS-säätiö tekee yhteistyötä Anne ja Rauno Puolimatkan säätiön kanssa, joka jakoi tänä vuonna ensimmäistä kertaa kuusi apurahaa, joiden yhteissumma on 20 000 €.

Säätiöllä on yhteinen haku ja yhteinen apurahalautakunta. **Rauno Puolimatka** on ollut myös yksi TYKS-säätiön perustajalahjoittajista.

TYKS-säätiön hallituksen puheenjohtaja **Risto Laalo** ja toiminnanjohtaja **Olli Ruuskanen** jakoivat apurahat yhdessä Anne ja Rauno Puolimatkan ja heidän perheensä kanssa keskiviikkona 9.2.

Anne ja Rauno Puolimatkan säätiö kohdistaa tukensa tehohoitoa, silmätauteja ja infektioita käsitteleviin tutkimuksiin. TYKS-säätiössä osa lahjoittajista on halunnut tukea nimenomaan urologiaa ja lasten hematologiaa koskevaa tutkimusta.

TYKS-säätiö tukee, ylläpitää ja edistää eri tavoin kliinisen lääketieteen sekä muun korkeakoulutasoisen terveystieteen tutkimusta Turun yliopistollisessa keskussairaalassa ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueella.

Säätiö myöntää tutkimus- ja matka-apurahoja ja mm. ylläpitää kliinistä tutkimusyksikköä, joka tarjoaa työskentelytiloja sairaalassa tutkimustyötä tekeville.

Säätiö ottaa vastaan lahjoituksia ja mm. testamentteja. Tietoja säätiön toiminnasta <http://www.tyks.fi/tykssaatio/>

TYKS-säätiön apurahat:

Apurahoja myönnettiin 15 tutkijalle tutkimustyöhön tai matka-apurahiin ulkomaille.

Urologia:

Boström, Peter, LT, urologian erikoislääkäri, 4000 €
Tieteelliseen työskentelyyn, Princess Margaret Hospital, University Health Network, Toronto, Kanada

Lasten hematologia:

Lähtenmäki, Päivi, dosentti, osastonylilääkäri, 5 000 €
Tieteellinen työskentely lasten hematologi-onkologiyhdistyksen edustajana pohjoismaisissa työryhmissä: hoitojen pitkäaikaishaittojen seurantaan ja ehkäisyyn tähtäävän tiedon seuraaminen ja välittäminen sekä implementoiminen kehitettävään hoito-ohjelmiin. Järvelä, Liisa, LL, erikoistuva lääkäri, 2 500 €

Väitöstutkimus: ALLKUNTO – fyysinen suorituskyky ja metaboliset muutokset lapsuusiän leukemian jälkeen.

Heinola, Anu, apulaisosastonhoitaja, 1 000 €

Matka-apuraha EBMT (European Group for Blood and Marrow Transplantation) -koulutukseen Pariisissa.

Lastenkirurgia:

Elamo, Heidi, LL, lastenkirurgian erikoislääkäri, 2 500 €

Väitöstutkimus: Vastasyntyneen kraniosynostoosin hoito Suomessa.

Helenius, Ilkka, LT, dosentti, lastenkirurgian osastonylilääkäri, 2 500 €

Lasten tuki- ja liikuntaelinsairaudet – Hoidon tarve ja tulokset

Lasten infektioaudit:

Lukkarinen, Minna, LL, 2 500 €

Väitöstutkimus: Lapsen varhaisen uloshengityksen ennuste.

Lukkarisen väitöskirjatyö on osa TYKSin lastenkliniikalla toteutettua pitkäkestoista VINKU-tutkimusprojektia, jossa selvitetään virusinfektioiden ja astman kehittymisen yhteyttä. Tutkimuksen avulla halutaan tunnistaa varhain ne lapset, joilla on suurentunut riski sairastua astmaan, ja vaikuttaa astman kehitykseen. Väitöskirjatyö käsittelee lapsen varhaisen uloshengitysvaikeuden ennustetta tutkimukseen osallistuneiden lasten 5-vuotiskäyntien yhteydessä.

Silvennoinen, Heli, LL, erikoistuva lääkäri, lastentaudit, 2 500 €

Väitöstutkimus: Lasten influenssa.

Lastentaudit:

Lempainen, Johanna, LT, 2 500 €

Perimän vaikutus tyyppi 1 diabeteksen ilmaantumiseen ja hoitotasapainoon. Tutkimustyö Münchenissä – vierailun matkakustannuksiin.

Radiologia:

Virtanen, Johanna, radiologian erikoislääkäri, 2 500 €

Maksan ja sydämen raudan määritys magneettikuvauksella: määrityksen kliininen käyttö.

Synnytys- ja naistentaudit:

Pallasmaa, Nanneli, synnytys- ja naistentautien erikoislääkäri, 2 500 €

Väitöstutkimus: Keisarileikkaus Suomessa. Synnytystavan vaikutus äidin synnytyskomplikaatioiden esiintyvyyteen.

Keisarileikkausten määrät vaihtelevat suomalaisissa sairaaloissa merkittävästi (8.6% - 24.4%). Keisarileikkaus aiheuttaa neljä kertaa useammin vakavia komplikaatioita kuin alatiesynnytys. Pallasmaa selvittää tutkimuksessaan synnytystavan merkitystä

synnytyskomplikaatioiden taustalla. Tutkimuksen tavoitteena on arvioida eri synnytystapojen turvallisuutta ja etsiä vähiten komplikaatioita aiheuttavia hoitokäytäntöjä.

Korva-, nenä- ja kurkkutaudit

Haavisto, Lotta, LL, 2 500 €

Väitöstutkimus: Rinometrinen menetelmien kliiniset käyttöaiheet ja lasten tutkiminen.

Ruuskanen, Miia, LL, korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoistuva lääkäri, 2 000 €

Matka-apuraha foniatrian opintoihin Pariisiin

Hoitotiede:

Axelin, Anna, TrT, 3 000 €

Keskoslasten kivun hoito vastasyntyneiden teho-osastolla. Jatkokäytökseen tutkimiseen San Franciscossa (University of California).

Tutkimus on jatkoa lokakuussa 2010 tarkastetulle väitöskirjatyölle, joka käsittelee vanhempien merkitystä keskoslapsen kivunhoidossa. Jatkokäytökseen etsii vastausta kysymykseen, miten lapsen edunmukainen vanhempien osallistuminen kivun hoitoon mahdollistetaan eri maissa ja erilaisissa hoitokulttuureissa. Tutkimuksessa valotetaan mm. vanhempien kokeman stressin sekä äitien vanhemmuuden tunteiden yhteyttä kivun hoitoon osallistumiseen. Tärkeä näkökulma on myös selvittää hoitajien näkemyksiä keskoslasten kivunhoidosta myös kansainvälisesti. Vertailukohtia haetaan Ruotsista, Sveitsistä ja Yhdysvalloista. Tähän työskentelyyn Kalifornian yliopistossa nyt saatu apuraha antaa osaltaan mahdollisuuden.

Sisätaudit:

Raiko, Juho, LK, 2 500 €

LASERI-projektiin liittyvään väitöstutkimukseen

Anne ja Rauno Puolimatkan säätiön apurahat

Apurahoja myönnettiin kuudelle tutkijalle tai asiantuntijalle tutkimustyöhön tai ulkomaiseen työskentelyyn tai kongressiin osallistumiseen.

Silmätaudit:

Aaltonen, Visa, LT, 4 000 €

Iskeemistä retinopatiaa käsittelevään tutkimustyöhön.

Tehohoito, anesthesiologia:

Siirala, Waltteri, LL, 4 000 €

Väitöstutkimus: Neuromuskulaaristen hengitysvaje- ja hengityshalvauksipotilaiden metaboliset muutokset ja niiden vaikutus hengityskykyyn.

Saari, Teijo, LT, 3 000 €

Anesthesiologiassa käytettävien lääkeaineiden populaatiofarmakokineettinen ja -dynaaminen mallintaminen. Tutkimustyö Erlangenissa, Saksassa.

Infektiot:

Jalava-Karvinen, Päivi, LT, sisätautien ja infektiosairauksien erikoislääkäri, 4 000 €

Bakteeri- ja virusinfektioiden erotusdiagnoosiikkaa käsittelevän menetelmän jatkokäytökseen

Uitti, Johanna, LL, 2 700 €

Väitöstutkimus: Äkillisen välikorvatulehduksen oirekuva ja siihen vaikuttavat tekijät.

Kurvinen, Tiina, TtM, 2 300 €

Matka-apuraha sairaala-infektioita käsittelevään kongressiin Dallasissa, Yhdysvalloissa

TYKS-säätiön ja Anne ja Rauno Puolimatkan säätiön apurahojen jakotilaisuuteen pääsivät apurahansaajat vasemmalta: Heidi Elamo ja ylärivissä Johanna Lempainen, Waltteri Siirala, Anu Heinola, Nanneli Pallasmaa, Juho Raiko ja Heli Silvennoinen. Alarivissä Liisa Järvelä, Anna Axelin, Päivi Jalava-Karvinen ja Tiina Kurvinen. Kuvat: Pasi Leino

Lääketieteen kandidaatti Juha Raiko oli apurahansaajien kuopus. Hänen väitöskirjatyönsä on osa pitkäkestoista LASERI-tutkimusta, jossa selvitetään lasten ja nuorten sepelvaltimotaudin varhaiskehitystä. Apurahanjakajat TYKS-säätiön hallituksen puheenjohtaja Risto Laalo, toiminnanjohtaja Olli Ruuskanen sekä Anne ja Rauno Puolimatka iloitivat nuoren apurahansaajan kiitokommenteista.

Täydennyskoulutusta terveysongelmien ratkaisuun – tutkittua tietoa hoitotyön perustaksi

VSSHP ja Turun yliopiston hoitotieteen laitos järjestivät yhteistyössä hoitohenkilökunnalle täydennyskoulutusta asiakkaiden terveysongelmien tunnistamisesta tutkitun tiedon avulla syksyllä 2010. Taustana täydennyskoulutukselle oli sairaanhoitajien esille tulleet osaamisen haasteet näyttöön perustuvassa hoitotyössä ja tutkitun tiedon käytössä klinisen hoitotyön perustana. Tämä haaste on jo aiemmin tiedostettu, mutta hyviä keinoja tutkimuksen integroimiseksi käytäntöön on kaivattu.

Täydennyskoulutuksen tarkoituksena oli hyödyntää monimuotoisia oppimismenetelmiä ja ympäristöjä, kuten verkkopohjaista Moodle-oppimisalustaa, pienryhmätyöskentelyä, luento-opetusta ja itsenäistä opiskelua tutkitun tiedon käytössä sairaalassa. Monimuotoiset oppimismenetelmät tukivat erilaisten oppijoiden oppimista ja mahdollivat etä-opiskelun, mikä on vuorotyötä tekeväälle hoitajalle iso etu. Suurena hyötynä voidaan pitää myös sitä, että opintojakso on sisällytettävissä terveystieteiden kandidaatin opintoihin.

Onnistunut paketti

Täydennyskoulutukseen osallistuneet 19 hoitajaa opettelivat tutkitun tiedon avulla tunnistamaan oman työyksikkönsä potilaiden terveysongelmia. He oppivat myös arvioimaan tutkimusten tasoa ja tutkimustulosten soveltuvuutta käytäntöön. Palaute opintojaksosta oli positiivista. Hoitajat kokivat saaneensa valmiuksia etsiä tutkittua tietoa potilastyön ongelmiin, vaikka aluksi tiedon haku olikin haasteellista ja Moodle-oppimisalustan käyttökin oli opeteltava. Koulutuksessa olleet toivoivat, että Moodle-alustan käyttö olisi mahdollista myös kotikoneelta. Esimiehen tuki ja kannusta-

minen koettiin erittäin tärkeänä opintojakson suorittamisessa ja opitun tiedon hyödyntämisessä käytännön hoitotyössä.

Luennoitsijat, tuutorit ja opintojakson koordinaattorit pitivät toteutettua opintojaksoa erittäin onnistuneena. Oli innostavaa seurata oppimisen kehittymistä ja tutkitun tiedon yhdistämistä todelliseen potilastyöhön. Opintojakson palautteiden perusteella uudistuneelle täydennyskoulutuksen toimintamallille on tarvetta. Saatuja palautteita hyödynnetään seuraavaa opintojaksoa suunniteltaessa.

Yhteystiedot weronica.grondahl@tyks.fi ja sanna.salantera@utu.fi

Kristiina Ylenius, oh, korvaklinikka, TYKS
Mari Viljanen-Peuraniemi, hoitotyön asiantuntija, kirurgian klinikka, TYKS
Weronica Gröndahl, vs. suunnittelija, hoitotyön toimisto, VSSHP
Riitta Suhonen, professori ma., Turun yliopisto, hoitotieteen laitos
Sanna Salanterä, yh, professori, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos

Opintojaksolle osallistuneet hoitajat, yliopiston luennoitsijat sekä sairaanhoitopiiristä tuutorit ja koordinoijat potretissa.

Kuva: Markku Näveri

Saana Lepällä on työntekijäpuolen lakimiehen työstä kokemusta, jota hän voi hyödyntää uudessa virassaan.

Markku Näveri

Mikä jottei, tuumaili Saana Leppä viime syksynä nähdessään sairaanhoitopiirin neuvottelupäällikön hakuilmoituksen.

Tuolloin Saana työskenteli Toimihenkilöliitto Erton lakimiehenä, mutta hänelle oli jo selvää, että ay-juristin työ ei ole sitä, mitä hän haluaisi loppuikänsä tehdä.

TUORE KASVO

Neuvottelupäällikkö nauttii hektisistä päivistä

– Ja kun sekä työnantajapuolen toiminta että kuntasektori kiinnostivat, laitoin paperit, ja tässä ollaan.

Rikkana rokassa oli pitkä työmatka. Saana on nimittäin parisen vuotta asunut Salossa, josta matkasi päivittäin Helsinkiin. Saloon hänet toi mikäs muukaan kuin mies.

Saana Lepän juuret ovat Savon sydämessä Kuopiossa, mutta koulunsa hän kävi Porvoossa, jossa ovat myös parhaat nuoruuden ystävät. Juristiksi Saana opiskeli Helsingissä, mutta asuinpaikkana pääkaupunki ei ole häntä koskaan innostanut.

Työoikeusekspertti

Tammikuun alussa pestinsä aloittaneen Saanan

ta puolilta

Saanan vahvuutena on työoikeus. Alkuun se ei tosin häntä sytyttänyt, mutta kiinnostus heräsi työn myötä.

– Työoikeus on monipuolista, ihmisläheistä ja siinä ollaan ihmisen asialla. Sen koen tärkeäksi.

Ensiviikot eivät ole tuottaneet verkkselle neuvottelupäällikölle yllätyksiä. Organisaatio on iso ja tiedon määrä valtava, joten perehtymistä riittää. Tehtäviensä Saana sanoo osoittautuneen erittäin kiinnostaviksi ja työpäivien erilaisiksi ja hektisiksi:

– Mutta se sopii minulle, ja sellaisesta nautin.

Neuvottelupäällikkönä Lepän Saana lupaa olla helposti lähestyttävä, mutta tarvittaessa hän osaa myös olla päättäväinen.

– Tietyt rajat on, joista on pidettävä kiinni. Se on yhteisen työpaikkamme etu.

Vesille Saanan mieli

Mitä se vapaa-aika on, Saana nauraa kysymykselle, mutta liikenee häneltä sentään aikaa porvoolaisystävälle, ravintolailallisille, sulkapallolle ja keilailulle. Lisäksi hän panostaa kaukomatkailuun, tuoreimmat matkakohteet ovat olleet Sri Lanka ja Thaimaa. Ehkä lähimpänä sydäntä on kuitenkin vesi, olipa se sitten järvi tai meri, veneily ja kalastus. Viime kesänä Saana nautiskeli veneily- ja kalastusviikosta sinisellä Saimaalla.

– Se viikko olikin sitten kesän helteisin, joten kalat jäivät järveen kasvamaan, hän harmittelee.

UUSIA VIRAN- JA TOIMENHALTIJOITA

TURUN YLIOPISTOLLINEN KESKUSSAIRAALA

Anestesiologian, tehohoidon, ensihoidon ja kivunhoidon klinikka
 Leppänen Kati, sairaanhoitaja 1.1.
 Suominen Samu, sairaanhoitaja 18.1.
 Venesmäki Riitta, lastenhoitaja 14.12.10
 Vuorinen Niina, sairaanhoitaja 1.1.

Ensiapupoliklinikka
 Hurme Satu, sairaanhoitaja, varahenkilö 12.12.10

Ihotautien klinikka
 Milan Tiina, erikoislääkäri 1.1.

Keuhkosairauksien klinikka
 Aalto Heidi, sairaanhoitaja 10.1.
 Lehtonen Sanna, sairaanhoitaja, varahenkilö 1.1.
 Mononen Johanna, sosiaalityöntekijä 1.1.
 Renqvist Kristiina, perushoitaja 1.1.

Kirurgian klinikka
 Erkkilä-Ojala Tarja-Liisa, apulaisosastonhoitaja 1.2.
 Helmiö Päivi, erikoistuva lääkäri 1.2.
 Horte Antero, erikoislääkäri 1.1.
 Nurminen Anni, sairaanhoitaja, varahenkilö 1.1.
 Rokka Eija, osastonsihtööri 1.1.
 Wickström Jan-Erik, erikoistuva lääkäri 1.1.

Korva-, nenä- ja kurkkutautien klinikka
 Haapio Eeva, erikoistuva lääkäri 1.4.
 Kinnunen Ilpo, osastonylilääkäri 1.2.
 Kuuskoski Jonna, erikoistuva lääkäri 1.4.
 Laine Jenny, sairaanhoitaja, varahenkilö 1.2.
 Metso Marjo, perushoitaja 1.2.
 Vainio Nina, sairaanhoitaja, varahenkilö 1.2.

Naistenklinikka
 Edgren Carita, erikoistuva lääkäri 1.2.
 Humalsaari Kirsi, osastonsihtööri, varahenkilö 1.2.
 Jäntti Juulia, lääkintävahtimestari 1.1.
 Järvinen Martta, kättilö, varahenkilö 1.1.
 Malminen Maria, erikoistuva lääkäri 1.1.
 Naukkarinen Susanna, erikoislääkäri 1.1.
 Oksjoki Sanna, erikoistuva lääkäri 1.1.

Neurologian klinikka
 Pukkila Annukka, apulaisosastonhoitaja 3.1.
 Vuorinen Tiia, sairaanhoitaja 1.2.

Ortopedian ja traumatologian klinikka
 Ekholm Victor, sairaanhoitaja 1.1.
 Hirviniemi Anu, sairaanhoitaja 1.1.
 Petäjoki Tomi, lääkintävahtimestari 7.2.
 Suominen Arto, sairaanhoitaja 1.1.
 Suvinen Nina, sairaanhoitaja 1.2.

Reumasairauksien yksikkö
 Hallisto Tuire, osastonhoitaja 4.1.

Silmätautien klinikka
 Joenperä Rimma, kuntoutusohjaaja 1.1.
 Kavasto Tiina, sairaanhoitaja 3.1.
 Tenhunen Soile, apulaisosastonhoitaja 1.2.
 Vaahtoranta-Lehtonen Hanna, erikoislääkäri 1.2.

Syöpätautien klinikka
 Laiho Saara, sairaanhoitaja 1.1.

Mäkeläinen Maria, sairaanhoitaja 1.2.
 Salmi Heidi, perushoitaja 1.1.

TYKS VAKKA-SUOMEN SAIRAALA

Ensiapupoliklinikka
 Tuomainen Marja, osastonhoitaja 1.3.

Leikkaus- ja anestesiaosasto
 Korpi Sirpa, osastonhoitaja 1.4.

TURUNMAAN SAIRAALA

Sisätautiosasto
 Ehrström Mia, sairaanhoitaja 1.1.
 Heikkilä Anne, sairaanhoitaja 1.1.

PSYKIATRIAN TULOSALUE

Aikuispsykiatrian tuloksikkö
 Arvilahti Andrei, mielenterveyshoitaja 22.11.10
 Heinonen Susanna, mielenterveyshoitaja 1.11.
 Laakso Kati, mielenterveyshoitaja 1.1.
 Lahti Jari, mielenterveyshoitaja 1.12.10
 Larsson Seppo, mielenterveyshoitaja 1.12.10
 Luostarinen Emma, psykologi 3.1.
 Mäkelä Akseli, apulaisosastonhoitaja 1.1.
 Nore Sanna, mielenterveyshoitaja 1.12.10
 Olander Sanna, sairaanhoitaja, varahenkilö 1.12.10
 Rantalaiho Tiia, sairaanhoitaja, varahenkilö 1.12.10
 Ruohola Pasi, mielenterveyshoitaja 1.1.
 Saari Päivi, sairaanhoitaja 1.11.10
 Silvander Jarmo, mielenterveyshoitaja 1.12.10
 Valtonen Tiina, sosiaalityöntekijä 1.2.

TYKS-SAPA-LIIKELAITOS

Hallinto
 Luosujärvi Riitta, toimitusjohtaja 1.2.

Patologian yksikkö
 Lintunen MinnaMaija, sairaalasalubiologi 1.2.

Tykslab
 Aaltonen Heli, laboratoriohoitaja 1.2.
 Elolampi Paula, laboratoriohoitaja 1.2.
 Horte Sanna, laboratoriohoitaja 1.2.
 Kalliomäki Jaana, laboratoriohoitaja 1.2.
 Laakso Anu, laboratoriohoitaja 1.2.
 Lindström Kaarina, laboratoriohoitaja 1.2.
 Oinaanoja Outi, laboratoriohoitaja 1.2.
 Penttinen Sanna, laboratoriohoitaja 1.2.
 Salo Ilona, laboratoriohoitaja 1.2.
 Tuominen Rosa, laboratoriohoitaja 1.2.
 Wahlroos Niina, laboratoriohoitaja 1.2.

Varsinais-Suomen kuvantamiskeskus
 Jabarian Shahin, erikoistuva lääkäri 1.1.
 Jalo-Jum Hanna, röntgenhoitaja 12.1.
 Saarinen Marika, röntgenhoitaja, varahenkilö 1.1.
 Tammilehto Ville, erikoistuva lääkäri 1.1.
 Tuunanen Timo, erikoislääkäri 1.1.

VSSHP HALLINTOKESKUS

Hallinto/henkilöstötoimisto
 Leppä Saana, neuvottelupäällikkö 1.1.

Logistiikkakeskus
 Rantasalmi Jyrki, ammattimies 1.1.

Yhdistyksen vuosikokous on torstaina 24. maaliskuuta TYKSin T-sairaalan luentosalissa alkaen klo 12.30 kahvituksella T-sairaalan kahvion aulatilassa

Vuosikokouksen ja kahvittelun

lisäksi kuulemme klo 13 vuosikokousesitelmän jonka tänä vuonna pitää Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin valtuuston puheenjohtaja, professori Pentti Huovinen aiheesta Baktereien ihmeellinen maailma.

Vuosikokous, jossa käsitellään sille kuuluvat asiat, alkaa klo 13.30 professori Huovisen esityksen jälkeen. Ilmoittautuminen tarjoihin vuoksi 18.3. mennessä Mari Hautaviidalle, puh. 044 033 1858, tai Satu Pietilälle sähköpostilla satupekka@hotmail.com. Vuosikokouksessa käsitellään mm. edellisen vuoden tilinpäätös, määrätään jäsenmaksun suuruus kuluvalle kalenterivuodelle ja valitaan yhdistyksen puheenjohtaja ja kolme jäsentä erovuoroisten tilalle vuosiksi 2011-2012. Erovuorossa ovat Ritva Himanen ja Matti Sillanpää (ensimmäinen kausi) ja Taru Luukkala-Viitanen (toinen kausi). Lisäksi käsitellään hallituksen esitys sääntöjen muuttamiseksi.

MAALISKUU

- 1.3. ti klo 13 käden taitojen jaosto kokoontuu. Tiedustelut ohjelmasta ja kokoontumispaikasta Tuija Taipale, puh. 0400 934 987.
- 7.3. ma kaupunkikävelyä. Lähtö tuomiokirkon edestä klo 10. Mukana Irmeli.
- 8.3. ti klo 12-13 hengellinen piiri kokoontuu TYKSin A-pääsisäänkäynnin luona olevassa Hiljaisessa huoneessa.
- 15.3. ti Tanssiteratti Erissä klo 19 "Sekahaku", hultaton lavatanssikomedialla, os. Yliopistonkatu 7, Turku. Sitovat ilmoittautumiset 21.2. mennessä Mari Hautaviita, puh. 044 033 1858, tai Tertulle sähköpostitse terttu.henriksson@netti.fi. Kysy peruutuspaikkoja. Lipun hinta on 20 € ja se pyydetään maksamaan viimeistään 1.3. käyttäen viitenumeroa 150320119. Mukaan mahtuu 40 nopeinta.
- 21.3. ma kävelyä Urheilupuistossa. Lähtö klo 10 virastotalon takaa, Urheilupuiston puolelta. Mukana Irmeli.
- 22.3. ti klo 12-13 hengellinen piiri kokoontuu TYKSin A-pääsisäänkäynnin luona olevassa Hiljaisessa huoneessa.
- 28.3. ma kävelyä Urheilupuistossa. Lähtö klo 10 virastotalon takaa, Urheilupuiston puolelta. Mukana Irmeli.

HUHTIKUU

- 4.4. ma kaupunkikävelyä. Lähtö klo 10 tuomiokirkon edestä. Mukana Irmeli.
 - 5.4. ti klo 12-13 hengellinen piiri kokoontuu TYKSin A-pääsisäänkäynnin luona olevassa Hiljaisessa huoneessa.
 - 5.4. ti klo 13 käden taitojen jaosto kokoontuu. Tiedustelut ohjelmasta ja kokoontumispaikasta Tuija Taipale, puh. 0400 934 987
 - 11.4. ma jokirantakävely Turun linna kiertäen. Lähtö klo 10 tuomiokirkon edestä. Mukana Irmeli.
 - 13.4. ke teatterimatka Tampereen työväen teatteriin katsomaan kehuttua Chicago-musikaalia. Lähtö klo 16.15 Aurakatu 2. Ilmoittautumiset viimeistään 4.3. Leenalle, puh. 044 033 1878 tai sähköpostilla leena.uttula@turkunen.fi. Matkan hinta sisältäen väliaikatarjoilun on 63 € jäseneltä ja 68 € ei-jäseneltä. Se pyydetään maksamaan viimeistään 11.3. käyttäen viitenumeroa 130420110.
 - 18.4. ma kävelyä Ruissalossa. Tapaaminen kasvitieteellisen puutarhan portilla klo 10. Mukana Ritva.
 - 19.4. ti 12-13 hengellinen piiri kokoontuu TYKSin A-pääsisäänkäynnin luona olevassa Hiljaisessa huoneessa.
- Tervetuloa mukaan
Leo Mikkola	Taru Luukkala-Viitanen
puheenjohtaja	sihteeri
puh. 044 383 8387	puh. 044 033 1464
leomikkola@hotmail.com	taru.luukkala@kolumbus.fi

KIITOS

Suurkiitos kaikille minua muistaneille jäädessäni viettämään vapaaherran päiviä sekä voimia ja jaksamista kaikille tärkeissä työtehtävissänne.
 Jorma Salmi

Sydämelliset kiitokset kaikille minua muistaneille jäädessäni eläkkeelle. Teitte viimeisestä työpäivästä 9.2.11 ikimuistoisen. Voimia ja jaksamista teille kaikille.
 Marja-Liisa Pärssinen, työterveyshoitaja

VÄITELLEITÄ

FM Päivi Marjamäen väitöskirja, suomenkieliseltä nimeltään Dopamiini- ja serotoniinitransportterin kuvantaminen. Prekliinisiä tutkimuksia positronisäteilevillä radiomerkkiaineilla, tarkastettiin 21. tammikuuta. Marjamäki toimii erikoistutkijana Valtakunnallisessa PET-keskuksessa. Väitös kuuluu kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen alaan.

SALON ALUESAIRAALAN ELÄKELÄISET

- 10.3. Kävelykierros paikallisen oppaan kanssa Salon keskustan puutaloalueella. Lähtö klo 13 Prykin kerhuhuoneen edestä.
 - 12.4. Saaristoristeily Turku-Maarianhamina-Turku Siljan laivoilla.
 - 14.4. Ei kokoontumista Prykin kerhuhuoneella.
 - 12.5. Kevätkauden päättäjaiset Ristinkalliolla.
- Lähtö klo 10 "Viestin parkkipaikalta" kimpakyydein.
 Kesäretkemme elokuussa kulkee Turun saariston kautta Maarianhaminaan, josta laivalla takaisin Turkuun.
 Kaikista tapahtumista lisätietoja tapaamisten yhteydessä.
 Tule mukaan! -Pirjo-

Hospitaali eläkeläisille

Jos eläkkeelle siirtyvä tai jo eläkkeellä oleva vsshp:läinen haluaa saada Hospitaalin postitse kotiin, tiedot (nimi ja tarkka osoite) voi lähettää sähköpostitse osoitteella tiedotus@tyks.fi.

YHDISTYS 114

KEVÄTKOKOUS 31.3.2011

VSSHP:n kuntayhtymän henkilökunta JHL ry:n yhdistys 114 sääntömääräinen kevätkokous pidetään torstaina 31.3.2011 klo 17.30 S/S Bore-laivalla, Itäinen Rantakatu 72, Turku

Kokouksessa vahvistetaan päluottamusmiesvaalin tulos. Kokouksen jälkeen tarjoihua, ilmoittautumiset Kristina Mäkelä puh. 050 3074161 tai kristina.makela@tyks.fi

Tervetuloa!
 Yhdistyksen hallitus

Salkun tarina

Tullessani TYKSiin talousjohtajan virkaan vuonna 1970 minulla oli ilo periä edeltäjäni jättämä vanha siannahkasalkku.

En kuitenkaan aluksi salkkua juuri käyttänyt. Niinpä se lojuikin kaapissa, kunnes eräänä aamuna sitä ei enää löytynyt. Edellisenä yönä oli taloustoimiston tiloissa, U-sairaalan 3. kerroksessa, vieraillut pitkäkynäinen, ja salkku muun vähäisen tavarain ohella hävinnyt sen tien.

Sitä harmittelin erityisesti siksi, että salkku oli omaisuuslistassa. Siihen aikaan kun oli sairaalan irtaimesta omaisuudesta pidettävä tarkasti kirjaa ja vielä aika ajoin inventoitavakin se.

Varkaudesta tein tietenkin ilmoituksen sekä poliisille että esimiehelleni, hallintojohtaja **Veikko Jussarille**. Hänä sitten kiikkutti minulle kohta omansa, samanlaisen siannahkasalkun sanoen, ettei hänen salkkuaan ole inventointiluetteloissa. Eipä siis hätää, kaikki täsmää taas.

Siitä lähtien siannahkasalkku ei enää töihin juuri jäänyt. Tavakseni tuli viedä salkussa papereita mukaniin kotiin luettavaksi. Usein matka kulki toisaalla kaupungilla pidettyjen neuvotteluiden ja palaverien kautta. Joskus pääsi käymään niinkin, että salkku jäi neuvottelukabinettiin tai saunakamariin. Sieltä se sitten haettiin tai tuotiin omistajalleen TYKSiin.

Kerran tapahtui, että salkku oli jo ennen minua tuollani työhuoneessa tullessani aamulla työhön. Se kun oli sillä kertaa unohtunut palaverin jälkeen suomalaisen Pohjan biljardisaliin. Salkku löysi kotiinsa siksi, että siihen on selkeästi merkitty TYKS.

Salkkua käytin uskollisesti talousjohtajana, hallintojohtajana ja sairaanhoitopiirin johtajana ollessani ja "testamenttasi" sen edelleen seuraajani **Aki Lindénin** käyttöön vuonna 2001.

Leo Mikkola

Toim. huom. Nyt lähes legendaarinen "pyhä salkku" – näin lukee Leon salkkuun jättämässä viestissä – saa sijansa Lasarettimuseosta, jonka kokoelmiin se virallisesti luovutettiin 3. helmikuuta.

Sairaanhoitopiirin johtaja emeritus Leo Mikkola luovutti koruttomien menoin salkun museotoimikunnan puheenjohtajalle, osastonylilääkäri Heikki Aholle.

Kuvat: Markku Näveri

Okinawalaisvieraat ensiapupoliklinikalla.

T-sairaala on myös "turistirysä"

Markku Näveri

Japanin prefektuurit ovat yksi maan aluejaon yksiköistä ja niitä on erityyppisiä. Jokaista prefektuuria johtaa vaaleilla valittu kuvernööri ja yksikamarinen parlamentti.

Yksi prefektuureista on Okinawa, joka käsittää Tyynessä valtameressä sijaitsevien Ryukyu-saarten eteläisimmät saaret. Okinawan pinta-ala on 2271 neliökilometriä ja asukasluku noin 1 300 000.

Okinawan prefektuurin koulutus-, terveys- ja sosiaalivalio-

kunnan edustajat vierailivat Suomessa 17.–21. tammikuuta. Vieraat kävivät myös Turussa tutustuen kaupungin terveystoimeen ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin. Jälkimmäisestä he saivat informaatiota aamupäivän TYKS-vierailullaan 20. tammikuuta. Vastaavasti vieraat kertoivat omasta terveydenhuoltojärjestelmästä. Emäntänä toimi arviointiyli lääkäri **Pirjo Immonen-Räihä**.

Japanilaisvierailijat ihastelivat T-sairaala, josta marssivat päätteeksi tunnelia pitkin – ihmetellen alle jääviä rautatietä ja nelikaistaista tietä – pikavisiitille ensiapupoliklinikalle, jossa yli lääkäri **Juha Grönroos** kertoi yksikkönsä toiminnasta.

T-sairaalaalla vetoa

T-sairaala onkin aikamoinen "turistimagneetti". Suunnittelija **Marja Forsblom** kertoo kierrättäneensä noin 70–80 ryhmää tutustumassa T-sairaalaan. Ryhmissä on yleensä ollut 8–10 henkilöä, joskus enemmänkin.

– Vieraita on ollut laidasta laitaan: Auralan kansanopiston eläkeläisryhmästä Turkin Kyproksen terveysministeriin ja ministeriön jäseniin.

Marjan vierasluettelosta ei puutu maita eikä titteleitä. Virosta on ollut sairaalanjohtajia, arkkitehteja, lääkäreitä, teknisiä suunnittelijoita. Latviasta sairaalanjohtajia, lääkäreitä, teknisiä johtajia, arkkitehteja. Liettuasta talousjohtajia, arkkitehteja, lääkäreitä. Ruotsista arkkitehteja, sairaalanjohtajia, suunnittelijoita, valtuutettuja, lääkäreitä, teknisiä asiantuntijoita. Turkista arkkitehteja, lääkäreitä, terveysministeri, GE:n edustajia. Kiinasta saakka GE Healthcaren pääjohtaja, lääkäreitä ja hoitajia. Japanista okinawalaisten lisäksi sairaalanjohtajia, lääkäreitä, suunnittelijoita, maisemasuunnittelijoita, varastonjohtajia, hoitajia, opettajia. Vietnamista lääkäreitä, johtavia viranhaltijoita, yms. "silmäätteviä". Puolasta yliopiston talous- ja hallintojohtaja, lastenkirurgi ja kirurgian professori Gdanskian yliopistosta. USA:sta on vieraillut arkkitehti, samoin Tanskasta. Norjasta arkkitehti ja lääkäri, Venäjältä sisustussuunnittelija. Eivätkä tuossa edes olleet kaikki. Monesta mainitusta maasta on ollut useita ryhmiä.

Vastaavanlaisia ryhmiä on ollut myös kotimaasta: hoitajia, lääkäreitä, arkkitehteja, insinöörejä, sairaalanjohtajia, kuntatarkastajia, teknistä henkilöstöä, tilintarkastajia, kunnallispoliitikkoja, sihteereitä ym.

– Vieraita on riittänyt, ja kaikki ovat olleet vaikuttuneita näkemästään.

Vuoden Menestyjä 2010 -kannustepalkinto

Vuoden Menestyjä -kannustepalkinto on osa VSSHP:n kannustavaa palkkausta. Määrärahaa

Vuoden Menestyjä 2010 -kannustepalkintoihin on noin 35 000 euroa. Kannustepalkinto myönnetään työntekijälle, työryhmälle tai osastolle edellisen vuoden ansiokkaasta toiminnasta.

Perusteluja voivat olla mm:

- yksikön toimintatapojen kehittäminen tehokkaammiksi ja joustavammiksi
- työtehtävien erittäin menestyksellinen hoitaminen vaikeissa tai poikkeuksellisissa oloissa

- työyksikön oma-aloitteellisuus työpaikan palvelukulttuurin, ilmapiirin, oppimistapojen tai osaamisen muuttamiseksi ja edistämiseksi.

Ehdotuksen kannustepalkinnon saajaksi voi tehdä kuka tahansa sh-piirin palveluksessa oleva henkilö tai vaikkapa yksikön johtoryhmä. Hakemus tehdään lomakkeella (yleiskirje 4/2011:n liite, intranet: tiedotus/yleiskirjeet), ja niiden on oltava perillä viimeistään perjantaina 11.3. Ne lähetetään VSSHP:n henkilöstötoimistoon henkilöstösihteerille Saija Jokiselle sähköpostitse osoitteeseen: saija.jokinen@tyks.fi.

Tehyn TYKSiin ao 200:n sääntömääräinen

KEVÄTKOKOUS

keskiviikkona 13.4.2011 klo 18.00.

Paikka: Alvarium

Puutarhakatu 8 B, 20100 Turku

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat

• Toimintakertomus ja tilikertomus vuodelta 2010

• Lisäksi pääluottamusmies Mirja Hovirinnan puheenvuoro:

Edunvalvonnan ajankohtaiskatsaus

Ruokailun takia ilmoittautumiset 8.4. mennessä

hanna-leena.ahlroth@tyks.fi

postitse: Hanna-Leena Ahlroth, osasto 620.

Tervetuloa!

Hallitus